

OBLITERĂRI DAGUIN pagina 2

- DEZVĂLUIRI -

A noua licitație a firmei Christoph Gaertner GmbH&Co. KG desfășurată între 19-21 februarie 2009 ne-a oferit o piesă interesantă privind studiul corespondențelor redirijate și al oblitterărilor DAGUIN în România.

Poște militare străine în România

pagina 8-12 ✓

Un studiu asupra VIP card-urilor

pagina 14-18 ✓

Poșta Română în Transnistria

pagina 30-33 ✓

Guvernământul civil al Transnistriei

pagina 34-36 ✓

Sticla, între mărgică și fibra optică

pagina 38-42 ✓

Un vizitator din infinit

pagina 44-47 ✓

inEDITORIAL

Dosarul "Filatelia"

În martie 1971 Institutul de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Miliției a solicitat, prin adresa nr. 22432, Bibliotecii Centrale de Stat alcătuirea unei bibliografii cu tema „filatelia”. Scopul cererii a fost „soluționarea unei lucrări”. Întocmirea bibliografiei s-a făcut în mare grabă, în doar trei zile, și cuprinde 85 titluri de cărți și articole din periodice în limbile română, franceză, germană și engleză, editate între anii 1894-1970. Într-o adnotare directorul Bibliotecii a indicat specialistului în biblioteconomie, Adriana Rădulescu, să selecteze doar manualele, cataloagele, lucrările generaliste

continuare în pag. 1

Protejați regiunile polare și ghețarii - bloc numerotare roșie -

www.romfilatelia.ro

Magazine Romfilatelia :

București :

Str. Ion Câmpineanu nr. 27, sector 1 021 313 88 96

Str. Jean Louis Calderon nr. 1-5, sector 2 021 314 58 49

Calea Moșilor nr. 288, sector 2 021 210 20 28

Bacău :

Str. Nicolae Bălcescu nr. 1, Bloc Select 0234 58 14 21

Brașov :

Str. Hărmanului nr. 15A 0268 33 20 33

Cluj-Napoca :

Piața Unirii nr. 19 0264 59 21 33

Timișoara :

Str. Mercy nr. 9 0256 43 43 77

Cuvântul editorului

Publisher's corner

În ultimii ani, și nu numai, au apărut o serie de lucrări ce rememorează istoria filateliei dintr-un anumit areal. Amintim aici pe domnii: Emanoil Munteanu - *Istoria poștală a Sibiului*, Sibiu, 1980; *80 de ani de activitate filatelică organizată în municipiul Cluj*, MEDIA-MIRA, 2002; Tiron Martin - *Istoria filateliei în Timișoara și împrejurimi*, EUROBIT, 2003; Dan Țăran - *Istoria filateliei timișorene (și nu numai...)* în nume, cifre, date și imagini, 2003; Valentin Berezovschi - *Evocări din istoria filateliei craiovene*, SITECH, 2005; Ștefan Nicolau - *Poșta și filatelistii botoșeneni*, AXA, 2007; Ștefan Nicolau - *Printre colecționarii tulcenii*, AXA, 2008; Dan N. Dobrescu - *Contribuții*

la evocarea unor evenimente, AXA, 2008; Lucian Romeo Stoia - *Aspecte din viața filatelică medieșană*, Mediaș, 2009.

S-a ratat șansa, din vina liderilor mișcării filatelice românești, ca la EFIRO 2008, să avem editată, în condiții grafice deosebite, o monografie dedicată poștei și filateliei în spațiul românesc.

Istoria nu poate fi schimbată la toanele cuiva.

Este meritoriu că se aștern aceste lucruri pe hârtie, căci odată cu trecerea în neființă a acelor care au fost martori, informația se va pierde.

Să auzim numai de bine

During the last few years, and not only, a series of works appeared which celebrate the history of philately in a certain field. We would like to mention: Emanoil Munteanu - *The Postal History of Sibiu*, Sibiu, 1980; *80 years of philatelic activity organized in Cluj*, MEDIAMIRA, 2002; Tiron Martin - *The history of philately in Timișoara and its surroundings*, EUROBIT, 2003; Dan Țăran - *The history of philately in Timișoara (and not only...)* with names, figures, dates and images, 2003; Valentin Berezovschi - *Mentions of the philatelic history of Craiova*, SITECH, 2005; Ștefan Nicolau - *The post and the phi-*

latelists from Botoșani, AXA, 2007; Ștefan Nicolau - *Among the collectors in Tulcea*, AXA, 2008; Lucian Romeo Stoia - *Aspects of the philatelic life in Mediaș*, Mediaș, 2009.

At EFIRO 2008 the leaders of the Romanian philatelic movement, missed our chance to print a monograph of exceptional graphic features dedicated to post and philately in Romanian territories.

History cannot be changed on someone's whim.

It is meritorious that I put these things in writing, since the information will get lost with the passing of the witnesses.

All the best!

inEDITORIAL -

urmare de pe coperta 1

despre elaborarea, manipularea, valoarea și valorificarea timbrelor. Inițial, șeful bibliotecii a solicitat inventarierea revistelor filatelice, dar ulterior a renunțat la acest capitol. Cele 85 de titluri trecute pe lista respectivă cuprind o serie de cataloage ale unor evenimente filatelice din anii '60, printre care „Naționala '66” sau cel denumit „Lupta popului vietnamez pentru libertate și pace” organizat la Constanța în 1967. În lista respectivă apar și lucrări de referință semnate de Szalay, Tibeica ori Spineanu, dar și Statutul Asociației Filateliștilor din România din 1968.

Am încercat să aflăm la ce „lucrare” au avut nevoie milițienii de

o bibliografie cu tema „filatelia”. Am discutat cu mai mulți criminaliști care la vremea respectivă au lucrat ca tineri ofițeri la Institutul de Criminalistică. Unul dintre ei și-a adus aminte că prin '71 a instrumentat un dosar care viza un filatelist renumit. Omul a fost acuzat de falsificarea unor mărci poștale românești clasice. „Nu mai țin minte cum îl chema și cum s-a terminat dosarul, dar am lucrat vreo cinci-șase milițieni pe caz. A fost vorba de un mare filatelist. Cred că în realitate a fost un caz clasic de a-i forța mâna omului să-și «doneze» colecția statului român” - își amintește criminalistul pensionar.

Multe din colecțiile particulare, ajunse ca „donații” în proprietatea statului comunist, au povești inte-

resante. Așa cum episodul Dengel este deja de notorietate în mod sigur sunt alte multe cazuri în care filateliști apreciați au ajuns victimele sistemului. Sunt curios cine a căzut victimă regimului comunist în anul de grație 1971. În acest sens am făcut deja o serie de demersuri și pe baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și am solicitat consultarea dosarului respectiv.

P.S. - Dacă printre cititorii acestor rânduri sunt filateliști care au avut de pățimit sau care au cunoscut despre implicarea vreunui filatelist într-un dosar „fabricat” de instituțiile regimului comunist, îl rog să mă contacteze.

Obliterări Daguin - dezvăluiri -

Dan N. DOBRESCU, AEP

1. Câteva piese excepționale

1.1. Corespondență externă re-dirijată în România

A noua licitație a firmei Christoph Gaertner GmbH & Co. KG, desfășurată între 19-21 februarie 2009, ne-a oferit o piesă interesantă privind studiul corespondențelor redirijate și al oblitterărilor DAGUIN în România (Fig. 1, coperta 1).

Este vorba de o scrisoare expedită din Turcia PRINKIPO 13 JUIL 1896 la Galați (tranzit: CONSTANTINOPOLE GALATA DEPART 15 JUN 1896), de unde a fost redirijată spre Gara Adjud, în care scop i s-a aplicat o marcă de 15 B (15 B - tarif intern) SPIC DE GRĂU/1893/98 roșu, fiind oblitterată DAGUIN, ornament - Crucea Sf. Andrei GALATI 19 JUN 96. Este singura scrisoare cunoscută cu francatură mixtă turco-română.

Piesa a fost adjudecată cu 340 euro, la care s-a adăugat comisionul casei de licitație de 18% și TVA de 7%.

A 4-a licitație a firmei Yaman Auction, desfășurată în ziua de 7 iunie 2009, ne-a oferit de aseme-

nea o piesă interesantă privind problema mai sus rubricată (Fig.2, în prezent fiind în colecția D-lui Orest Robciuc). Este vorba de o scrisoare expedită din Franța în România, București. Scrisoarea este redirijată la sosire, de la București la Constanța, în care scop s-a aplicat o bandă orizontală de trei mărci de 5 B (15 B - tarif intern) SPIC DE GRĂU/1897 albastru, fiind oblitterată DAGUIN, ornament - Floare cu patru petale BUCURESCI 23 JUL 98. Este o piesă foarte interesantă de istorie poștală, cu fran-

catură mixtă franco-română.

Piesa a fost adjudecată cu 510 euro, la care s-a adăugat comisionul casei de licitație de 17% și TVA.

1.2. Carte poștală pe care s-a aplicat o bandă pentru ziar

Carte poștală 5 B verde pe carton gri (emisiunea 1893), pe care s-a aplicat o bandă pentru ziar de 1 B brun pe hârtie albă (emisiunea a V-a, 1896) și s-a francat suplimentar cu o marcă de 1 B brun SPIC DE GRĂU/1896 și două mărci de 1½ B negru SPIC DE GRĂU/ 1893/98 (10 B - tarif pentru o carte poștală internațională), fiind oblitterată la plecare DAGUIN, ornament - Floare cu patru petale BUCURESCI 27 JUL 96, iar la sosire BRUXELLES 30 JUIL 1896 (Fig. 3, colecția D-lui Emanoil Săvoiu). Este singura piesă de acest tip cunoscută.

1.3. Plic poștal particular (1906)

Plic poștal particular 25 B hârtie albastruie, oblitterat la plecare DAGUIN bandă de 8 mm JASSY 25 FEB 06 4S, iar la sosire WIEN 1/1 1 BESTELLT 27 2 06 IX (Fig. 4). Sunt cunoscute trei exemplare.

2. BRAILA, bandă de 6 mm

Caracteristici generale: oblitterare duplex simultană, fiecare șampilă constând dintr-un cerc dublu, având diametrul ►►►

exterior de 25 mm iar diametrul interior de 16 mm (obliterarea din stânga) sau 15 mm (obliterarea din dreapta). Distanța dintre centrele celor două ștampile era de 31 mm.

Reperele acestei oblitterări sunt (Fig. 5):

- A. Blocul *date*
- B. Blocul *birou poștal*
- C. Blocul *bare verticale*
- D. Blocul *ornament*

Blocul *date*, sub forma unei benzi cu lățimea de 6 mm, cu data în linie: ziua, luna (trei caractere), anul (ultimele două caractere), numărul cursei (cifre romane). Prescurtările folosite pentru lună sunt cele tradițional folosite de Poșta Română. Exemplu: 17 FEB 06III

Blocul *ornament* este reprezentat de o floare de acant.

3. Concluzii

De subliniat, deoarece mașinele DAGUIN se găseau numai în centrele de tranzit, nu există scrisori recomandate obliterate cu astfel de ștampile.

Sintetic, situația oblitterărilor DAGUIN în România, prezentată în [1], [2], devine conformă cu cele evocate în tabelul nr. 1 (vezi pagina 5 și 6).

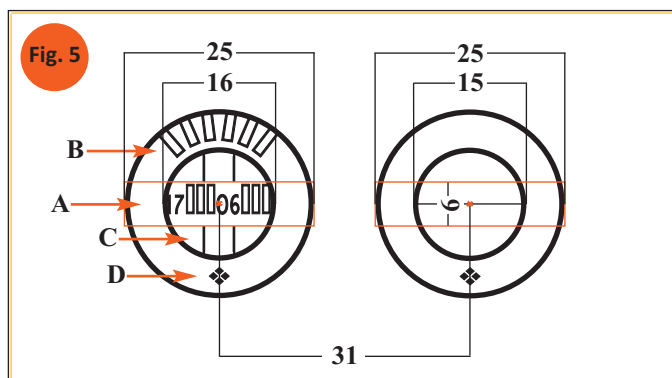
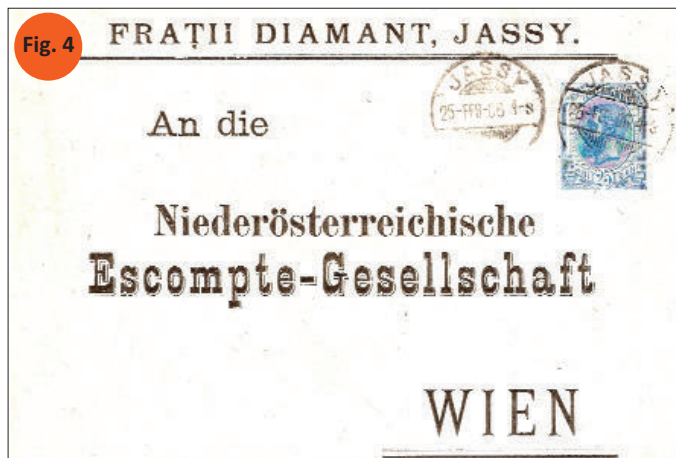

Fig. 6 - Carte poștală 5 B francată adițional cu 5 B SPIC DE GRAU/1903, verde, tarif internațional, două oblitterări DAGUIN, ornament floare de acant.

Oblitterări - Plecare:

BRAILA 17 FEB 06 III DAGUIN.

Fig. 6 - Postcard 5 B, uprated to international rate with 5 B WHEAR EAR/1903, green, two pairs DAGUIN postmarks, acanthus flower ornament.

Cancellations - Departure:

BRAILA 17 FEB 06 III DAGUIN

Dan N. DOBRESCU, născut la 22 martie 1943, București, România, licențiat al Facultății de Matematică - Mecanică București (1965). Preocupări filatelice: România clasice litografiate (1865-1872), oblitterări DAGUIN în România (1890-1909), oblitterări BUCURESCI / BUCURESTI, filatelie tematică, astrofilatelie. Contact: dndobrescu_dannd@yahoo.com

Referințe/Bibliography:

- [1] DOBRESCU, Dan N. - Oblitterări DAGUIN în România/Cachets DAGUIN en Roumanie 1890 - 1909, AXA 2007, 112 pagini;
- [2] DOBRESCU, Dan N. - Istorie poștală. Oblitterări DAGUIN - Rezolvarea unei enigme/Postal history. The DAGUIN cancellations - Solving an enigma, Studii Filatelice Brașovene, 4 (9), 2008, 15-17.

DAGUIN cancellations - revelations -

Dan N. DOBRESCU, AEP

1. Several exceptional items

1.1. External correspondence rerouted in Romania

The ninth auction of Christoph Gaertner GmbH&Co. KG, which took place February 19th-February 21st, 2009, offered us an interesting item relating to the study of rerouted correspondence and DAGUIN cancellations in Romania (see cover 1).

The item is a letter sent from Turkey PRINKIPO 13 JUIN 1896 to Galați (transit: CONSTANTINOPOLE GALATA DEPART 15 JUN 1896), where it was rerouted to the Adjut railway station, for which purpose a red stamp of 15 B was applied (15 B is the domestic rate) - *WHEAT EAR/1893/98*; DAGUIN postmark with *St. Andrew's Cross* ornament, GALATI 19 JUN 96. It is the only known letter that has mixed Turkish - Romanian stamps.

The item was sold for € 340, plus 18% in commission for the auction house and 7% VAT.

The fourth auction of Yaman Company, which took place on 7th of June 2009, also offered us an interesting item relating to the above mentioned issue (Fig. 2, the collection of Mr. Orest Robciuc). The item is a letter sent from France to Romania, Bucharest. The letter was rerouted upon arrival, from Bucharest to Constanța, for which purpose a

blue horizontal strip of three 5 B stamps was applied (15 B is the domestic rate) - *WHEAT EAR/1897*; DAGUIN postmark with *Four petals flower* ornament, BUCURESCI 23 JUL 98. It is a very interesting item of postal history with mixed French-Romanian stamps.

The item was sold for € 510, plus 17% in commission for the auction house and VAT.

1.2. Postcard with an applied newspaper wrapper

Green 5 B postcard on grey cardboard (issued in 1893), on which a newspaper wrapper was applied - 1 B brown on white paper (5th issue, 1896) and was additionally franked with a brown 1 B stamp - *WHEAT EAR/1896* and two black 1½ B stamps - *WHEAT EAR / 1893/98* (10 B is the international rate for a postcard); departure: DAGUIN postmark with *Four petals flower* ornament, BUCURESCI 27 JUL 96, arrival: BRUXELLES 30 JUIL 1896 (Fig. 3, the collection of Mr. Emanoil Săvoiu). It is the only known item that has an applied newspaper wrapper on postcard.

1.3. Private postal envelope (1906)

25 B private postal envelope on blue paper, DAGUIN cancelled upon departure with an 8 mm strip JASSY 25 FEB 06 4S, and upon arrival WIEN 1/1 1 BESTELLT

27 2 06 IX (Fig. 4). Three items are recorded.

2. BRAILA, 6 mm strap

The double circle dated stamp applied twice at the same time by the DAGUIN hand-machine duplex. The distance between the centres of the two cancellations - 31 mm. Postmark dimension: the exterior circle has 25 mm in diameter, and the interior circle, has in diameter, 16 mm (left seal) or 15 mm (right seal).

- A. *Dating block*
- B. *Postal office block*
- C. *Vertical bars block*
- D. *Ornament block*

The *dating block*, bridge, breadth of the strap is 6 mm; with date in line: day, month (three characters), year (the last two ciphers), and the ride number (Roman numeral). The abbreviations used for the month's indication are the ones traditionally used by the Romanian Postal Service. Example: 17 FEB 06II

The *ornament block* is *acanthus flower*.

3. Conclusions

To note, because the DAGUIN machines were only in the transit offices, there are not registered letters bearing such cancellations.

A synthetic report of the DAGUIN cancellations in Romania, presented in [1], [2], is rendered by the table no. 1 (see page 5&6).

Dan N. DOBRESCU, born on March 22, 1943 in Bucharest, Romania, graduated of Bucharest Faculty of Mathematics and Mechanics (1965). Specialties: Classic stamps of Romania, DAGUIN cancellations in Romania, BUCURESCI / BUCURESTI postmarks, thematic and astrophilately. Contact: dndobrescu_dannd@yahoo.com

► pe scurt ► pe scurt ►

Aprobarea finală pentru tipărirea emisiunii Paris

Bloc de 8 bucăți cu semnătura lui Hulot și data de 13 Iuin 72. La această dată s-a pregătit pentru tipărire cel de al doilea tiraj din emisiunea Paris, care cuprindea și valoarea de 50 Bani. Pe bloc este marcat olograf, în franceză, imprimat cu cerneală care se șterge, cuvântul Poșta va fi înlocuit... (colecția Emanoil Săvoiu).

Tabel nr. 1 / Table no. 1

Biroul poștal Postal office	Perioada de circulație Running period	Ornament	Data timpurie Early date	Data târzie Late date
BUCURESCI	1890-1903		12 FEVR 90	9 DEC 903
	1890-1895	Crucea Sf. Andrei originală Original St. Andrew's Cross	12 FEVR 90	19 AUG 95
	1895	CURSA I ... VI încadrată de Crucea Sf. Andrei CURSA I ... VI flanked by the St. Andrew Cross ornament	8 AUG 95	15 AUG 95
	1895-1903	Floare cu patru petale Four petals flower	25 AUG 95	7 DEC 903
	1899-1903	Floare mare de acant Large acanthus flower	25 MAR 899	15 SEP 903
	1900-1903	Crucea Sf. Andrei tip 1900 St. Andrew's Cross type 1900	11 JAN 900	9 DEC 903
	1902-1903	Floare mică de acant Small acanthus flower	15 IAN 902	15 IUL 903
	1902-1903	Floare mare de acant cu indicarea numărului cursei (1 la 6) Large acanthus flower with indication of ride number (1 to 6)	18 IUL 902	24 IUN 903
Provincie: Countryside:	1893-1904		9 JUN 93	15 JUN 904
BRAILA	1893-1903		9 JUN 93	11 APR 903
	1893-1900	Crucea Sf. Andrei St. Andrew's Cross	9 JUN 93	15 AUG 900
	1900-1903	Floare cu patru petale Four petals flower	27 MAI 900	11 APR 903
FOCSANI	1893-1904	Crucea Sf. Andrei St. Andrew's Cross	3 NOE 93	15 JUN 904
GALATI	1893-1904		17 JUL 93	11 APR 904
	1893-1904	Crucea Sf. Andrei St. Andrew's Cross	17 JUL 93	30 AUG 98
	1900-1904	Două flori cu patru petale Two four petals flower	24 IAN 900	11 APR 904
		Două flori cu patru petale -tip a Two four petals flower - type a	18 OCT 902	11 APR 904
		Două flori cu patru petale -tip b Two four petals flower - type b	24 IAN 902	28 AUG 900
IASI	1893-1901	Crucea Sf. Andrei St. Andrew's Cross	8 JUL 93	27 JUN 901
JASSY	1901-1903	Floare cu patru petale Four petals flower	14 IUN 1901	5 IUL 903
		Floare cu patru petale - tip a Four petals flower - type a	14 IUN 1901	30 JAN 1903
		Floare cu patru petale - tip b Four petals flower - type b	12 NOV 901	5 IUL 903
PLOESCI	1893-1903		6 AUG 93	5 DEC 903
	1893-1900	Crucea Sf. Andrei St. Andrew's Cross	6 AUG 93	15 AUG 900
	1898-1903	Floare cu patru petale Four petals flower	14 MART 98	5 DEC 903

Biroul poștal Postal office	Perioada de circulație Running period	Ornament	Data timpurie Early date	Data târzie Late date
BUCUREȘTI EXPED. SCRIS.	1904-1905	Punte 8 mm 8 mm strap	13 JAN 04	15 APR 05
	1905-1907	Punte lățime 11 mm (stânga), 9 mm dreapta 11 mm strap (left), 9 mm (right)	18 JUN 05	30 JAN 07
	1906-1909	Punte lățime 8 mm 8 mm strap	15 FEB 06	27 JAN 09
JASSY	1906-1907	Punte lățime 8 mm Crucea Sf. Andrei 8 mm strap St. Andrew's Cross	23 JAN 06	15 MAI 07
	1905-1906	Dimensiuni mici Punte lățime 8 mm Crucea Sf. Andrei (stânga), floare mică de acant (dreapta) Small size 8 mm strap St. Andrew's Cross (left), small acanthus flower (right)	8 NOV 905	5 MAI 906
BRAILA	1906	Punte lățime 6 mm; Floare de acant 6 mm strap; Acanthus flower	17 FEB 06	
GALATI	1905	Punte lățime 7-8 mm Floare de acant 7-8 mm strap Acanthus flower	1 JAN 905	20 JUN 905

Ziua aerofilateliei

O omlerare dedicată acestui eveniment a fost pusă în circulație la data de 1 septembrie a.c. la Oficiul Poștal București - 11. Machetarea a fost realizată de Dl. ing. Mihai Chiroiu. Mulțumim Dlui Teodor Melnic-Ghiață pentru cartea poștală trimisă, care consacră acest eveniment.

Inovație în filatelia tematică

Un exemplu de inovație într-un exponat dedicat temei *Atom* este utilizarea piesei alăturate sub care se notează: *Reactor tip VVR-5 (apă-apă), putere: 2 MW, fluxul maxim de neutroni: 2×10^{15} n/cm²s; Institutul de Fizică Atomică (Măgurele, București, România), în prezent dezafectat (colecția Dan N. Dobrescu - <http://www.philatelica.ro/05.html>). Nu se scrie sub această piesă că este vorba de o eroare. (dnd)*

„MARTINEL 2009 - MICIMACKÓ 2009”

Cu ocazia sărbătoririi zilelor orașului Miercurea Ciuc, Asociația Filateliștilor „HARFILA” împreună cu Primăria Municipiului Miercurea Ciuc, Muzeul Secuiesc Orășenesc, Consiliul Județean Harghita, Centrul Cultural Județean Harghita, a organizat în perioada 31 iulie - 2 august 2009 Expoziția Filatică „MARTINEL 2009 - MICIMACKÓ 2009”. La eveniment au participat tineri filателиști din țară și din străinătate.

„Se pare că în ziua de azi, fuga după bani a devenit mai importantă decât valorile reale, ceea ce este în detrimentul educației copiilor. Dezinteresul general, pe care îl putem observa în rândurile copiilor și tinerilor față de valorile reale, a declanșat în mine ideea de a revigora Asociația Filatică HARFILA și de a organiza expoziția filatică pentru copii MARTINEL 2009. Cu ocazia executării exponatelor copiii dobândesc foarte multe cunoștințe în domeniul tematicii expuse, de asemenea se obișnuiesc cu frumosul, ordinea și disciplina” - a declarat inițiatorul evenimentului, președintele Asociației filateliste ciucane, Barnabás Lőrincz senior. (kl)

Palmaresul expoziției

Nr. Numele

Clasa 3.2.1 - 7-9 ani

1. Scripcar Mădălina
2. Ivan Teodora
3. Nagy Andrea (HU)

Clasa 3.2.2 - 10-12 ani

1. Tinjeală Georgiana
2. Sarduc Ionela Iuliana
3. Diaconu Andrea
4. Ene Irina
5. Dolinski Holly Cristina
6. Geroge Rel Guk (NL)
7. Dolinski Holly Cristina
8. Lőrincz Szabolcs Botond

Clasa 3.2.3 - 13-14 ani

1. Tudosă Iosif Traian
2. Pahomi Costel Teodor
3. Hrincescu Ancuța
4. Lőrincz Barnabás jr.

5. Mihăilă Alin
6. Kállai Andrea

Titlul exponatului

Caruselul culorilor
Pictura spaniolă- Maximafilie
Téli olimpiák sportágai
és versenyszámái

Luna pădurii
Pași prin istoria neamului meu
Sporturi nautice
Vânătorul și prada sa
Tezaur strămoșesc
20 éve volt Szöul
Bucovina's pearl
Județul Harghita în filatelie

Transporturi rapide
Heraldica românească 1965- 1989
Heraldica românească 1965- 1989
Olimpia Játékok
a román filatéliába
Ctitorii medievale românești
Romanian football

Medalie

Bronz-argintat
Vermeil
Vermeil

Bronz
Bronz-argintat
Argent
Argent
Argent
Argent Mare
Argent
Vermeil

Bronz
Bronz-argintat
Argent
Argent Mare
Argent Mare
Vermeil

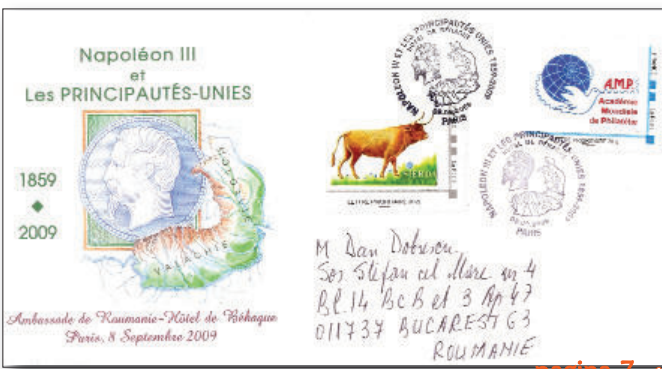
Expoziție filatică la Ambasada României din Paris

Napoleon al III-lea și Principatele române.

O expoziție filatică de excepție a avut loc cu acest subiect în ziua de marți 8 septembrie a.c. (între orele 19 - 21), manifestare desfășurată în cadrul sărbătoririi a 150 de ani de la Unirea Principatelor și a bicentenarului nașterii împăratului francez. Aceasta a preluat titlul expoziției prezentate succesiv la Muzeul de Artă din București și la Muzeul Național al castelului Compiègne între octombrie 2008 - iunie 2009, completând seria acțiunilor menite să pună în evidență relațiile politice și culturale franco - române în epoca formării celor două principate. Aceasta coincide, de altfel, cu perioada unei spectaculoase dezvoltări a poștei și a filateliei ro-

mâne, în care au fost create și puse în circulație timbre precum celebrele *Cap de bour* sau *Carol I cu favoriți*. Un birou poștal tempo-

rar a funcționat la ambasadă în ziua manifestării, între orele 16 și 20. Alături o piesă expedită prin acest birou poștal. (Ambasada României la Paris - Actualitatea Ambasadei, adresă web-site: <http://www.paris.mae.ro>).

Poște militare străine în România (sec. XX) - partea a IV-a

Dan-Simion GRECU

A. 10) Militari belgieni în România? (1917)

În august 1917 cei 300 militari ai Corpului Belgian de Blindate (*Belgian Armoured Motor Car Corps*, sau *Corps des Auto-Canons*

en Russie, parte a Corpului Expediționar Belgian în Rusia încă din 1915) sprijină pe ruși în timpul retragerii lor în Galiția, prin Tarnopol, Trembowla. Apoi belgienii se retrag în Moldova neocupată pentru refacere (afirmație găsită într-o singură sursă bibliografică, nece-

sită confirmare). La sfârșitul anului 1917 sunt la Kiev, de unde vor pleca în februarie 1918 în plin război civil, trecând prin Manciuria, Vladivostok și SUA, ajungând la Paris în iunie 1918.

A. 11) Unități militare italienești în Dobrogea (1919)

Era vorba de fosta Divizie 35 Italiană, redenumită *Corpul Expediționar Italian în Orient*, a cărei *Brigadă Ivrea* a înlocuit în aprilie 1919, în Bulgaria și sudul Dobrogei, Divizia 26 Britanică (vezi mai sus), participând la securizarea zonei alături de francezi. Comandamentul Brigăzii Ivrea se găsea la Varna, având unitățile dispersate în Silistra, Turtucaia, Ruse, Dobrici și Balci. Se retrage din Bulgaria în iulie 1919, fiind înlocuită în Cadriater de către Regimentul 14 Tiraliori Senegalezi (din Armata Franceză a Dunării).

Corpul expediționar a avut două oficii poștale militare, care foloseau ștampile cu nr. ►►►

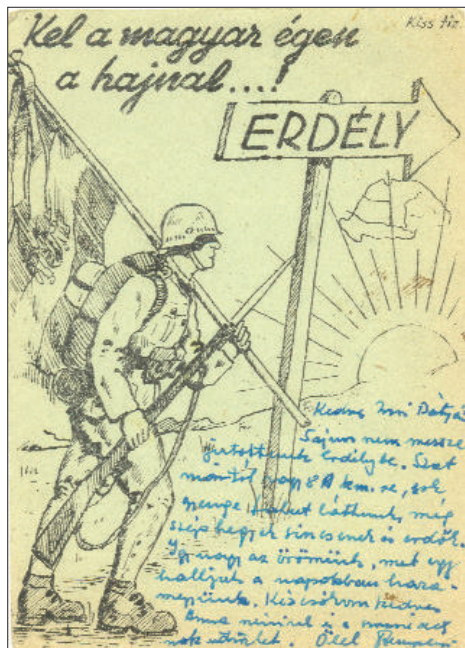
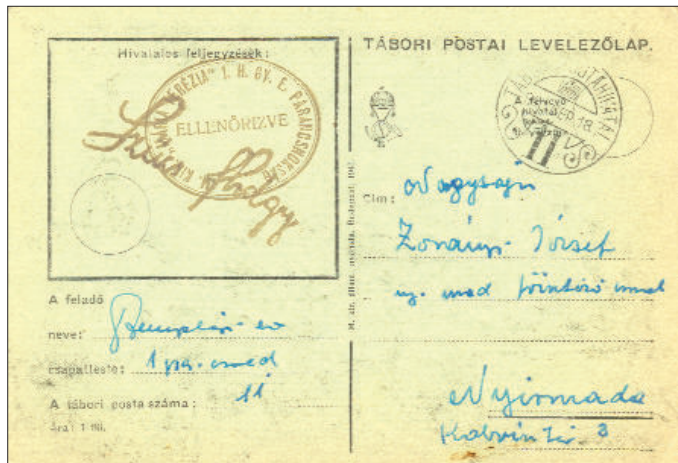

Fig. 25: Carte poștală militară de propagandă a Regimentului 1 Honvezi „Maria Terezia”, ilustrând un soldat ungur în marș spre „Erdély” (Transilvania), expediată prin Oficiul Poștal Militar 11 la 18 septembrie 1940, când unitatea se afla la 80 km de Satu Mare, după cum rezultă din text. Cenzurarea s-a făcut cu sigiliul unității cu textul „M.KIR. «MÁRIA TERÉZIA» I.H.G.Y.E. ARANCSNOKSÁG/ELLENŐRÍZVE” (= Verificat/Comandamentul Reg. 1 Regal Ungar Honvezi M.T.).

Fig 25: Military postcard for propaganda of the 1st Regiment Honvezi „Maria Terezia”, illustrating a Hungarian soldier marching to „Erdély” (Transilvania), sent through the Military Post Office no. 11 on September 18th, 1940, when the unit was 80 km far from Satu Mare, as the text reveals.

The censorship was made with the unit seal with the text „M.KIR. «MÁRIA TERÉZIA» I.H.G.Y.E. PARANCSNOKSÁG/ELLENŐRÍZVE” (= Verified/Headquarters Reg.1 Royal Hungarian Honvezi M.T.).

16 (în Sofia) și nr. 161 (în Filipopoli/Plovdiv). Unitățile sale mai erau deservite și de oficiul poștal militar nr. 117 din Salonic¹². Este astfel evident că o identificare clară a unei corespondențe militare ca aparținând unităților din Cadrilater nu se poate face pe baza acestor ștampile de campanie, ci a altor indicații (adrese manuscrise, cașete de unități, cărți poștale ilustrate, etc).

A.12) Unități militare grecești în România (1919)

Sub numele de 'Campania din Rusia de Sud, 1919', sunt cuprinse luptele purtate de întăririle trimise de Armata Greacă (anume: *Corpul A' Armată*, cu Diviziile II și XIII) în Ucraina (Transnistria) între ianuarie-mai 1919, în ajutorul forțelor franceze, britanice, bielorusse/poloneze și românești (!) ce luptau contra forțelor bolșevice. În timp ce majoritatea unităților grecești au fost trimise din Grecia direct la Odesa, câteva au debarcat și pe pământ românesc: primele au sosit din Grecia în România (Constanța) la sfârșitul lunii martie 1919, iar ultimele la 1 iunie 1919. În sens invers, începând cu ultimele zile ale lunii aprilie, *Corpul A'* grecesc a fost evacuat în Basarabia, unde a ocupat linia de apărare la limanul Nistrului și pe țărmul Mării Negre, apoi în România și, în final, în Asia Mică. Ultimele unități grecești au părăsit România în 17 iulie 1919. Astfel, se poate spune că perioada în care pot fi întâlnite corespondențe militare grecești din Basarabia și România (ce însă nu sunt cunoscute încă) este martie-iulie 1919.

B. România în, și după al Doilea Război Mondial (1940-1947)

B. 1) Armata Ungară de ocupație în Transilvania de Nord (1940)

Decizia politică a cedării Transilvaniei de Nord a fost luată la Viena în 30 august 1940, dar ocuparea practică a teritoriului a fost făcută de două armate ungare (1-a și a 2-a) în intervalul 5-18 septembrie 1940. La 12 septembrie 1940 s-a instalat administrația militară ungară, care a durat

până la 25 noiembrie 1940, când a fost înlocuită cu administrația civilă.

Oficiile poștale militare (deschise pe lângă comandamente de Armată, Corpuri de Armată, Divizii și Brigăzi independente) au folosit ștampile oarecum asemănătoare celor din primul război, cu textul cel mai frecvent *TĂBORI POSTAHIVATAL*, urmat de numărul oficiului (eventual însoțit de litera A). Originea militară a corespondenței (în vederea scutirii de taxe) este confirmată prin aplicarea cașetului militar al unității, cu numele acesteia în clar, de formă rotundă, ovală sau liniară.

Piese personalizate pot fi găsite în această perioadă fie prin folosirea cărților poștale românești, fie prin folosirea (mai rar) a unor cărți poștale militare ungare de propagandă, special produse pentru această ocazie (care se referă direct la ocuparea Ardealului de Nord, sau indirect, prin hărți ale Ungariei Mari și/sau poezii iredentiste), vezi *Fig. 25*.

După luna noiembrie 1940 și până la începutul anului 1944 nu se mai întâlnesc poște de campanie pe teritoriul Ardealului de Nord (așadar obliterate la nivelul oficiilor poștale militare), întreaga corespondență militară (de garnizoană, de pe frontiere, de la detașamente de lucru, etc), fiind expediată prin poșta civilă ungară. Spre sfârșitul anului 1944, odată cu intrarea frontului în Ungaria, apare din nou poșta de campanie din Ardealul de Nord, având însă alte caracteristici¹³.

B. 2) Armata Germană din România (1940-1944)

Acest domeniu vast al prezenței militarilor germani în România poate fi sistematizat astfel:

a) Misiunea Militară Germană în România cu peste 20.000 mili-tari (ce cuprindea o Misiune Terestră, *Deutsche Heeresmission in Rumänien* și o Misiune Aeronautică, *Deutsche Luftwaffenmission*), prezentă între octombrie 1940 și august 1944, cu trupe de instrucție și trupe de pază ale principalelor obiective militare și economice (zona petroliferă, aerodromuri, coasta Mării Negre, etc);

b) Tranzitul trupelor germane din Armata 12 spre frontul din Balcani-Grecia și Iugoslavia (ianuarie-aprilie 1941);

c) Concentrarea trupelor germane din Armata 11 în Moldova în vederea declanșării războiului anti-sovietic (mai - iunie 1941), cu o continuare firească în operațiunile acestora în Basarabia și Transnistria;

d) Retragerea și/sau concentrarea trupelor germane din Armata 8 în Basarabia și Moldova pentru oprirea avansului sovietic în primăvara și vara anului 1944 (mai-august);

e) Luptele trupelor germane din armatele 6 și 8 în România și Transilvania de Nord contra românilor și sovieticilor, după momentul 23 august 1944 (și până la 24 octombrie 1944), vezi *Fig. 26*.

Există nenumărate corespondențe germane¹⁴, corespunzând acestor periodizări, ce prezintă caracteristicile generale ale poștei de campanie germane, dintre care câteva merită amintite pentru înțelegere:

- Fiecare subunitate (până la nivel de companie) este codificată în baza unui număr de șase cifre, urmat eventual de litere majuscule. Pentru fiecare număr astfel format există cel puțin câte o ștampilă administrativă poștală (*Briefstempel*). Aceleași ►►►

¹³ În cursul lunii septembrie 1944, unități militare ungare au reușit să pătrundă (pentru o scurtă perioadă de timp) pe teritoriul românesc, mai ales de-a lungul văii Mureșului, ocupând pentru câteva zile și orașul Arad. Corespondențe militare ungare din aceste zone (poate chiar personalizate prin folosirea de cărți poștale românești) trebuie teoretic să existe, deci merită ca ele să fie căutate și depistate.

¹⁴ Numărul lucrărilor pe această temă este impresionant, dar o imagine generală mulțumitoare poate fi extrasă din catalogul specializat MICHEL *Deutsche Feldpost 1937-1945*.

Briefstempel sunt alocate fiecărei mici unități autonome de etape-comandamente, școli militare, spital, etc. (unde există și cazuri de personalizare, cu indicarea numelui localității, inclusiv din România). Numărul care apare în adresă și cel care apare în acest cașet (acestea nu corespund neapărat) sunt de obicei singurele criterii de identificare și localizare, dar numai pe baza informațiilor din literatura de specialitate¹⁵.

- Oficiile poștale militare *Feldpostämter* (aflate la nivel de Mare Unitate sau stațiune de etape) sunt numerotate de la 1 la 1818 și sunt codificate printr-un număr de trei cifre (*Kenn-Nummer*), diferit de primul [!], care este înscris în textul ștampilei poștale și în etichete doar în cazul trimiterilor recomandate. În cazul corespondențelor simple, acest număr NU apare sub nicio formă.

- Ștampilele de poștă militară au în mod obișnuit o formă rotundă unitară, cu textul FELDPPOST, stema nazistă, însoțit sau nu de numărul de cod al oficiului, după cum corespondența este recomandată sau nu. Există și numeroase alte tipuri de ștampile de poștă militară (mecanice, adaptate din cele civile, etc).

- În principiu, utilizarea câștilor poștale ilustrate topografice era interzisă (din rațiuni de păstrare a secretului militar). Era în schimb utilizat un număr mare de cărți poștale militare germane (simple sau ilustrate, de propagandă) sau străine (românești, rusești, folosite de necesitate sau ca suvenir).

Datorită informațiilor poștale complete pe care le oferă, cele mai atrăgătoare piese pentru colecționari sunt scrisorile recomandate de poștă militară, vezi Fig. 26.

Începând cu luna mai 1943, poșta de campanie germană a servit, în zonele ocupate unde nu era organizată 'poșta de serviciu' *Dienstpost*, transportului unor corespondențe civile, provenind de la persoane, firme sau instituții

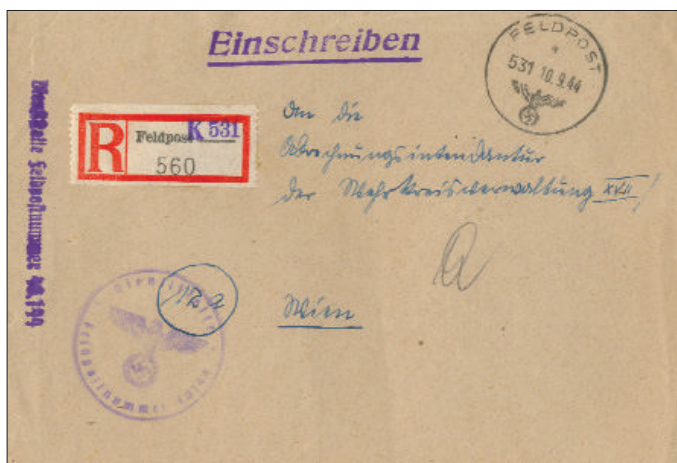

Fig. 26: Plic recomandat expediat la 10 septembrie 1944 de la biroul poștei militare nr. 40144 (indicat în Absenderstempel și în Briefstempel), care corespunde Regimentului 16 Cavalerie, unitate aparținând Diviziei 8 Cavalerie SS „Florian Geyer” (cărui îi era arondat Oficiul Poștal Militar nr. 8-SS, identificat prin Kenn-Nummer K 531, indicat atât în ștampilă, cât și pe eticheta de recomandare). Divizia 8 SS se găsea la acea dată în lupte grele cu românii în zona Oarba de Mureș.

Fig. 26: Registered envelope sent on September 10th, 1944 from the military post office no. 40144 (indicated in Absenderstempel and in Briefstempel), which corresponds to the 16th Cavalry Regiment, unit belonging to the SS 8th Cavalry Division Florian Geyer (to which it was allocated the SS Military Post Office no. 8 identified by Kenn-Nummer K 531, indicated by the cancellation and also by the registration label). The SS 8th Division was at that date in strong battles with the Romanians in Oarba de Mureș region.

germane ori care lucrau în interesul militar german. Următoarele elemente caracterizează aceste trimiteri: francare cu taxa poștală internă (pentru Germania), indicația (tipărită, ștampilată sau man-

uscrisă) *Durch Deutsche Feldpost* trecută în cadru pe fața picului. Astfel de cazuri există (mult mai rar ca în alte părți) și din România, cu toate că aici nu era vorba de zonă ocupată, vezi Fig. 27.

¹⁵ Identificarea și localizarea corespondențelor pe baza acestor numere se face cu ajutorul a două lucrări fundamentale: **Norbert Kannapin** - *Die Deutsche Feldpostübersicht*, 3 volume, 1980-1982 (care ajută la identificare) și **Georg Tessin** - *Verbände und Truppen der deutschen Wehrmacht und Waffen-SS*, 19 volume, 1955-1964 (care ajută la localizare). O listă a numerelor de poștă militară cu localizări pentru unitățile aviației germane din România poate fi găsită la: **Greco Dan-Simion** - *The German „Luftwaffe” Units in Romania and their Feldpost Numbers (1940-1944)*, RPHB nr.3(27) / Dec.1998, pag.2-19.

Dan Simion GRECU, născut la 2 mai 1962 în Hunedoara, licențiat al Facultății de Medicină Timișoara (1987) și al Facultății de Istorie Sibiu (2007), medic primar psihiatru. Preocupări filatelice: istoria poștală a teritoriilor românești pe perioada conflictelor militare (1913, 1914-1918, 1939-1945) și a anilor postbelici, cu referire mai ales la poșta militară, cenzură, corespondența prizonierilor, internaților, refugiaților, deportaților, etc.
Contact: damiro@yahoo.com

Foreign military posts in Romania (XX cen.) - Fourth part

Dan-Simion GRECU

A. 10) Belgian militarys in Romania? (1917)

In August 1917, the 300 militarys within the Belgian Armored Motor Car Corps (*Corps des Auto-Canons en Russie*, part of the Belgian Expedition Corps in Russia since 1915) supported the Russians during their retreat to Galicia, through Tarnopol, Trembowla. Then the Belgians retreated to unoccupied Moldova for recovery (the statement was found in one single bibliographic source, needs to be confirmed). At the end of 1917 they were in Kiev, which they left in February 1918 in the midst of a civil war, crossing Manchuria, Vladivostok and the USA, reaching Paris in June 1918.

A. 11) Italian military units in Dobrogea (1919)

We are referring to the former 35th Italian Division, renamed The Italian Expedition Corps in the East, whose Ivrea Brigade replaced the 26th Division in Bulgaria and southern Dobrogea in April 1919 (see above), thus taking part in securing the area, alongside the French. The Ivrea Brigade Headquarters was in Varna, with units in Silistra, Turtucaia, Ruse, Dobrici and Balcic. It retreated from Bulgaria in July 1919, and was replaced in the Cadrilater by the 14th Regiment Senegalese Infantry (within the French Army of the Danube).

The expedition corps had two post offices, which used postmarks number 16 (in Sofia) and 161 (in Filippopoli/Plovdiv). Its units were also served by the post office 117 from Thessaloniki¹². It is therefore obvious that one cannot make a clear identification of military correspondence as belonging to the units in the Cadrilater solely on the campaign cancellations, but on other indicators (handwritten addresses, unit cachets, picture postcards, etc).

Fig. 27: *Plic expediat la 15 decembrie 1943 „Prin Poșta de Campanie Germană” (dactilografiat în cadru, așa cum cerea regulamentul) de la filiala bucureșteană a firmei germane SOMAG (Construcții de mașini), francat 12 Pfennig, obliterated cu o ștampilă FELDPOST*

a poștei de campanie din București.
Fig. 27: *Envelope sent on December 15th, 1943 „Prin Poșta de Campanie Germană”/„By the German Campaign Post” (typewritten in a frame, as the regulations asked) from the German agency of the SOMAG German company (Building machinery) franked with 12 Pfennig, cancelled by FELDPOST postmark of the Campaign Post from Bucharest.*

A. 12) Greek military units in Romania (1919)

The Campaign from Southern Russia, 1919 includes the battles fought by the back-up units sent by the Greek army (specifically: the Army A' Corps, Divisions II and XIII) in Ukraine (Transnistria) between January-May 1919, with the help of the French, British, Byelorussian/ Polish and Romanian (!) forces against the Bolshevik forces. Whilst most of the Greek units were sent from Greece straight to Odessa, some also disembarked on Romanian soil: the first arrived from Greece to Romania (Constanța) at the end of March 1919, and the last on 1st of June 1919. From the opposite direction, as of the last days of April, the Greek A' Corps were evacuated to Basarabia, where they covered defense lines along the shore of the Dniester and the Black Sea, then in Romania, and eventually in Asia Minor. The last Greek units left Romania on July 17th, 1919. One can therefore

say that the Greek military correspondence in Basarabia and Romania (though they are not known yet) was carried out between March-July 1919.

B. Romania during World War II and after (1940 – 1947)

B. 1) The Hungarian Occupation Army in Northern Transylvania (1940)

The political decision to surrender Northern Transylvania was made in Vienna on 30th of August 1940, but the actual occupation of the territory was made by two Hungarian armies (the First and Second) between the 5th-18th of September 1940. On 12th of September 1940, the Hungarian military administration was set up, lasting until 25th of November 1940, when it was replaced by the civil administration.

The military post offices (opened next to Army Headquarters, independent Army Corps, Divisions and Brigades) used ►►►

cancellations somewhat similar to the ones during World War I, with the most common text TÁBORI POSTAHIVATAL, followed by the office number (occasionally accompanied by letter A). The military source of the correspondence (in order to be tax exempted) is confirmed by applying the round, oval or linear military cachet of the unit, with its clear name on it.

Personalized items could be found in this period of time, either by the use of the Romanian postcards or by the use (rarely) of the Hungarian military postcards for propaganda, specially made for this occasion (which made directly reference to the Northern Ardeal occupation, or indirect by maps of the Great Hungary and/or irredentist poems), see Fig. 25.

After November 1940 and until the beginning of 1944, there are not known campaign posts on the Northern Ardeal territory (cancellations of the military post offices), all the military correspondence (from the garrisons, from the borders, from the troops, etc.) is sent by the Hungarian civil post. At the end of 1944, at the same time with the entrance of the front in Hungary, the campaign post of Northern Ardeal appears again, but with other characteristics¹³.

B. 2) German Army from Romania (1940-1944)

This vast domain of the presence of German troops in Romania could be systematized as follows:

a) The German military Mission in Romania with over 20.000 soldiers (comprising a Terrestrial Mission *Deutsche Heeresmission in Rumänien* and an Aeronautical Mission, *Deutsche Luftwaffenmission*), is present, between October 1940 and August 1944, with instruction troops and guard troops for the main military and economical objectives (oilfields, aerodromes, Black Sea coast, etc);

b) The transit of the German troops of the 12th Army to the Balkans front - Greece and Yugoslavia (January-April, 1944);

c) The concentration of the German troops of the 11th Army in Moldavia for breaking out the anti-Soviet war (May-June 1941), with a natural continuation of these operations in Basarabia and Transnistria;

d) The withdrawal and/or the concentration of the German troops of the 8th Army in Basarabia and Moldavia to stop the advancing Soviets, in the spring and the summer of 1944 (May-August);

e) The fights of the German troops of the 6th and 8th Armies in Romania and Northern Transylvania against the Romanians and Soviets, after 23rd of August 1944 (and until 24th of October 1944), see Fig.26.

There are many German mails corresponding to this division into periods, presenting the general characteristics of the German campaign post¹⁴, some of them worth to be mentioned for a better understanding:

- Each subunit (up the company level) is codified by a number of six figures, followed eventually by capital letters. For each resulted number there is, at least, a postal administrative cachet (*Briefstempel*). The same cachets/*Briefstempel* are allocated to each small autonomous stage unit, headquarters, military schools, hospitals, etc. (where there are also personalizing cases, by the indication of the locality name, including Romania). The number appearing in the address and that from this cachet (these are not necessary the same) are usually the single criteria for identification and localization, but online on the information of literature¹⁵.

- The military post offices *Feldpostämter* (which are at the Headquarters or at the stage units level) are numbered from 1 to 1818 and they are codified by a number of three figures (*Kenn-Nummer*), different from the first

[!], which is written in the text of the postmark and in the labels but only for the registered dispatches. Regarding the unregistered mail, this number is NOT written any more.

- The military postmarks have usually an unitary round format with the text FELDPPOST, the Nazi coat of arms, accompanied or not by the code number of the post office, as the correspondence is registered or not. There are also many types of military postmarks (mechanicals, adjusted from the civil ones, etc).

- By principle, the use of the topographic picture postcards was forbidden (to keep the military secret). But, a big number of German military postcards (simple or pictured, for propaganda) or foreign (Romanian, Russian, used by necessity or as souvenir) were used.

Due to the complete postal information offered, the most attractive items for the collectors are the *registered* letters of the military post, see Fig. 26.

Beginning with May 1943, the German campaign post activated in the occupied areas where the *service post* - Dienstpost, was not organized, for the transport of civil correspondence from the German persons, firms or institutions or from those who worked in the German military interest. The following elements are proper to these dispatches: the franking with the domestic postal tax (for Germany), the indication (printed, cancelled or written by hand) *Durch Deutsche Feldpost* mentioned in a frame on the obverse of the envelope. There are such cases (but rarer than in other zones) also from Romania, even if here it was not about an occupied area, see Fig. 27.

Dan Simion GRECU, is native of Hunedoara, Romania, and received his education in medicine and history. Working in philately: postal history of Romanian territory.
Contact: damiirro@yahoo.com

Aceasta este Belgia - muzică (I)

prof. Victor NECOLAU

Jazz - Philip Catherine

Renumitul chitarist de jazz belgian a îndrăgit dificilul instrument de tânăr, când ascultându-l pe marele Georges BRASSENS, s-a hotărât să-și cumpere o gitară. La început nu a realizat ce posibilități de excepție are ghita în jazz, însă acest lucru s-a întâmplat când l-a cunoscut pe Django Reinhardt. Din acel moment a devenit un împătimit al jazz-ului.

Începând cu 1960 Philip Catherine îi acompaniază pe celebrii instrumentiști de jazz care vizitau orașul Bruxelles, precum Larry Coryell, Dexter Gordon sau Stéphane Grappelli.

Primele lui înregistrări da-

tează din anii 1970, când are ocazia să cânte cu Chet Baker, Charlie Mingus, Toots Thielemans și George Benson.

Philip Catherine a compus multe melodii de jazz și muzică pentru filme, care s-au bucurat de un mare succes. Un om sensibil și modest, abia la vârsta de 65 de ani și-a lansat primul CD, unde cântă solo. Improvizațiile sale sunt divine iar melomanii încearcă să-i înțeleagă spiritul creator.

Sunt un om norocos, pentru că în martie 2007 l-am întâlnit pe regele ghitare în jazz, Philip Catherine într-un tren ce gonia spre Bruxelles. Ne-am împrietenit repede, discutând despre marile stele ale jazz-ului mondial. Mi-a dăruit un CD și astfel i-am

descoperit sensibilitatea ce o aruncă pe corzile ghitare. Sper să-l întâlnesc curând și poate o să mă duc la un concert al său. I-am vorbit de filatelie și l-am sfătuit să devină colecționar de timbre. Dar iată că filatelia l-a *colecționat* pe el, punându-i chipul melancolic pe o marcă poștală.

Spectacolul eclipsei totale de Soare de la Anji - China, 22 iulie 2009

prof. Erika Lucia SUHAI

Spectacolul oferit de o eclipsă de Soare este grandios. Cuvintele: minunat, fantastic, extraordinar, de neuitat, feeric, uluitor descriu sumar sentimentele pe care le are orice persoană care are prilejul de observa un astfel de fenomen mai impresionant fenomen astronomic.

Eclipsele totale de Soare sunt

excepționale pentru că, într-un loc dat de pe suprafața globului pământesc, un astfel de fenomen se poate vedea în medie odată la 370 de ani.

O eclipsă de Soare are loc dacă Luna în mișcarea sa în jurul Pământului se interpune între Soare și Pământ, ea fiind la faza de Lună Nouă. Pământul și Luna fiind corpuri opace luminate de Soare, formează câte un con de

umbră în care nu pătrunde deloc lumina solară și un con de penumbră în care pătrunde numai o parte din această lumină. În cazul în care conul de umbră al Lunii atinge suprafața terestră, are loc o eclipsă totală de Soare.

Eclipsa totală de soare din 22 iulie 2009 a fost vizibilă în Asia și în nord-vestul Oceanului Pacific. Vizibilitatea eclipsei pe Pământ a fost între orele 6:58 și 12:12.

Am observat această eclipsă totală de Soare de la Shanghai, în apropiere de țărmul Chinei de Est, la latitudinea de 30,5° N și longitudinea de 119,6° E.

Eclipsa a fost asiatică, vizibilă în țări dens populate precum India și China, fiind pentru emisfera nordică cea mai lungă eclipsă din ultimii 2000 de ani, durata ei fiind de 6 minute și 39 secunde. Banda de totalitate a avut lățimea de 258 km, iar lungimea ei a fost de 15.200 km.

Poșta chineză a dedicat acestui eveniment un întreg poștal, obliterat la ANJI în data de 2009.07.22.

Un studiu asupra VIP card-urilor

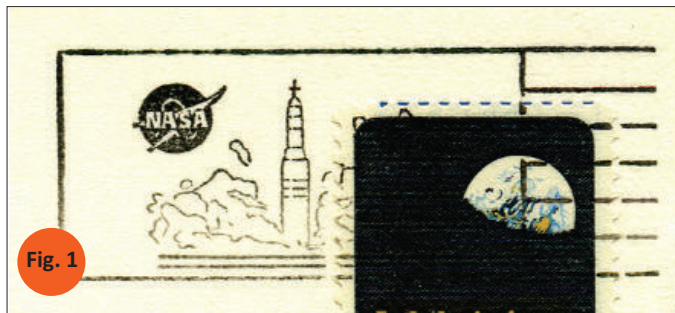
Ray E. CARTIER

VIP card-urile reprezintă o serie de suporturi tip carte poștală, serie creată de către NASA. Aceste suporturi (semi-ilustrate, dar netimbrate), emise în scopuri filatelico-poștale, erau destinate acelor persoane care erau invitate în secțiunea VIP⁽¹⁾ la Kennedy Space Center pentru a asista la lansările cu rachete Saturn ale navelor cosmice cu echipaj uman și - ca o excepție - la lansarea nepilotată a stației cosmice Skylab.

VIP-urile puteau să participe la aceste lansări din tribune provizorii, construite din lemn, sau stând în picioare ori așezate relaxat pe iarbă din fața acestor rânduri de bănci neconfortabile. Unele VIP-uri erau politicieni sau membri ai familiilor lor. Alții erau conducători de rang înalt de la NASA, astronauți sau membri ai familiilor celor din echipajele cosmice care tocmai urmau să plece în misiune. Iar alți câțiva erau din categoria celor care reușiseră să obțină o invitație prin intermediul *congressman*-ului ori senatorului local.

Eu m-am aflat printre cei reprezentanți ai ziariștilor la lansarea misiunii Apollo 16, care au obținut o invitație de Presă pentru a vedea și a auzi cum puternica rachetă Saturn 5 decola către Lună într-o trombă de flăcări. Două autobuze ale Presei i-au dus pe 80 dintre noi către locația VIP-urilor pentru fotografii și interviuri, iar eu am avut „grijă” să pierd cumva autobuzul în drumul înapoi la standurile Presei. Era cam jumătate de milă până la rampa de lansare. Eu reprezentam o publicație de filatelie cosmică, intitulată *Inner and Outer Space* (*Cosmosul interior și exterior*), în schimbul promisiunii de a scrie un articol și de a face fotografii pentru a fi publicate în respectul mic buletin filatelic.

La locul destinat VIP-urilor

i-am recunoscut pe regele Hussein al Iordaniei, pe David și Julie (Nixon) Eisenhower⁽²⁾ și pe Alan Bean⁽³⁾. Vicepreședintele american Spiro Agnew tocmai părăsise locația VIP-urilor cu câteva minute înainte de a sosi noi, pentru a prinde un loc mai bun în *bunker*-ul aflat mai aproape de rampa de lansare. După ce am făcut câteva fotografii ale demnitarilor am înaintat vreo 80 de metri până la o bandă de marcaj, care reprezenta limita pe care nimeni dintre noi nu avea voie să o depășească. Ne aflam la mai puțin de 3 mile (4,8 km) de rachetă, atât de aproape cât le era permis oaspeților din motive de siguranță. De aici am putut face poze cu lentilele de 210 mm ale aparatului meu fotografic la lansarea lui Young, Mattingly și Duke către Lună.

Cu o oră înainte de lansare, câteva domnișoare s-au plimbat printre cei vreo 200 de spectatori, oferind fiecăruia dintre noi câte cinci (și nu mai mult de cinci) cărți poștale tipărite de NASA care comemorau ceea ce vedeam în fața noastră - lansarea misiunii Apollo 16. Cei de la NASA instalaseră o masă la care vindeau suveniruri și mărci poștale (timbrul de 6 cenți cu steagul american deasupra Casei Albe, cu nominalul potrivit doar pentru francarea unei cărți poștale interne). Deoarece îi cunoșteam pe Reuben Ramkissoon⁽⁴⁾ - președintele Grupării *Space Unit*, care fusese în zona

VIP la lansarea misiunii Apollo 14 și pe Carole McCoy - redactor la aceeași Grupare *Space Unit*, care fusese prezent aici la lansarea misiunii Apollo 15, am convenit cu ei să schimb câte unul din VIP card-urile mele cu Apollo 16 pentru câte o piesă similară din ce obținuse fiecare dintre ei la lansările la care asistaseră anterior. Luaseam cu mine câteva timbre de 8 cenți din emisiunea *Decade of Achievement*⁽⁵⁾ cu nominalul necesar pentru o scrisoare simplă internă. Acestea erau în perechi *se-tenat*, emise pentru misiunea anterioară, Apollo 15. Deoarece NASA este o entitate guvernamentală, știam că aceste suporturi erau oficiale și că puteau fi apreciate și recunoscute ca atare într-un viitor expонат. Totuși, nu aveam cum să știu că nu voi reuși să ajung la obținerea unui set complet în următorii 20 de ani.

Multe, dacă nu majoritatea acestor VIP card-uri, erau adresate de mână, francate și apoi introduse într-o cutie poștală montată la marginea mesei cu suveniruri. Toate aceste trimiteri au fost obliterate cu ștampila mecanică tip *Closed Globe*⁽⁶⁾ de la Kennedy Space Center (Fig. 1). VIP card-urile care au fost duse înapoi la *Centrul de Informare al Vizitatorilor* (*VIC - Visitor's Information Center*) au fost obliterate cu ștampila mecanică tip *Open Globe*⁽⁷⁾ de la Kennedy Space Center - folosită pentru prima dată cu ocazia lansării ►►►

misiunii Apollo 14 (Fig. 2).

Ștampila mecanică tip *Closed Globe* a fost cea mai utilizată deoarece toate piesele trimise spre a fi ștampilate și toată corespondența obișnuită de la KSC au primit această obliterare. Unii vizitatori nu și-au trimis *VIP card*-urile prin poștă. Alții le-au expediat din diverse locații din Florida în timp ce conduceau mașina spre casă. Câteva au fost obliterate cu date ale următoarelor evenimente în desfășurare ale misiunii Apollo 16, cum ar fi așezarea, plecarea de pe Lună sau revenirea pe Pământ. Numărul exemplarelor care *au supraviețuit* pentru colecționari, mai ales înainte de Apollo 14, pare să fie foarte mic.

După spectaculoasa lansare, în timpul căreia am putut simți în plămâni vibrațiile în *staccato* de la motoare, am pornit să caut un drum de întoarcere către Centrul de Presă din afara bazei. Acolo era locul unde îmi parcasem mașina. Cum aglomerația se mai redusese, am văzut doi *dealer*-i germani de picturi astrofilatelice pe care îi cunoscusem în acea dimineață. Am alergat în direcția lor și i-am întrebat dacă aș putea să mă întorc cu ei, iar dânsii au fost de acord. Când mă apropiasem tocmai văzusem că unul închisese o valiză conținând sute de *VIP card*-uri. M-am întrebat cum de a fost posibil să obțină atât de multe exemplare, când domnișoarele care le distribuiau erau atât de ferme în a limita oferta la numai cinci bucăți pentru fiecare dintre noi, dar nu am rostit întrebarea cu glas tare.

Odată cu misiunea Skylab 3 (a doua misiune Skylab cu echipaj uman) NASA a încetat să mai emită *VIP card*-uri⁽⁸⁾. Am auzit de la colecționari bine cunoscuți că NASA aflate despre unii *dealer*-i germani care au avut acces la *design*-ul *VIP card*-urilor sau la probe de *VIP card*-uri și că le-au tipărit pentru vânzare. Toate ștampilele aplicate și mărcile poștale erau autentice, dar aceste *VIP card*-uri nu erau pro-

Fig. 2

duse oficiale guvernamentale. Câțiva dintre noi au schimbat mesaje în care au remarcat diferențe la multe *VIP card*-uri începând cu misiunea Apollo 16, dar nu exista o metodă de a stabili care anume *VIP card* era de la NASA și care era tipărit la modul privat.

Mai mult, după ce NASA a oprit producerea lor, au început să apară astfel de *card-uri* care păreau oficiale, dar erau realizate pe căi private. Ulterior au fost adăugate literele „SPPS” în partea de centru-sus a *card*-urilor. Au apărut deasemenea unele *card-uri* care erau similare cu *VIP card*-urile, dar nu au fost vândute drept *card-uri* NASA. Problema era cum să faci diferența între *card*-urile tipărite oficial și cele private. Am reușit să stabilesc modul de a rezolva problema atunci când am avut

ultimul *VIP card* din serie și am privit *card*-urile NASA și *card*-urile suspecte în câmp de lumină ultravioletă. Atunci a devenit totul clar. *Card*-urile NASA apăreau întotdeauna de un alb strălucitor în lumina ultravioletă. Cele suspecte de a fi tipărite pe cale privată, cu două excepții, apăreau ca fiind galbene.

În exponatul intitulat *Study of NASA VIP cards* prezint *card*-urile din colecția proprie (a se vedea și *site*-ul <http://www.aape.org/exhibitions.asp> al *American Association of Philatelic Exhibitors* - AAPE cât și *site*-ul Expoziției filatelice internaționale virtuale - EXPONET <http://www.japhila.cz/hof/0506/index0506a.htm>), care servesc drept catalog al tuturor *VIP card*-urilor, reale și suspecte. Ilustrez prezentul articol cu cele referitoare la misiunea Apollo 7 (Fig. 3) și Apollo 17 (Fig. 4).

Ray E. Cartier a activat mai mulți ani ca *Awards Chair* (președinte cu activitatea de premiere) al *Space Unit* înainte de a fi ales vicepreședinte pentru patru ani. A fost apoi ales președinte al acestei organizații, retrăgându-se după alți patru ani, când a fost ales Director executiv al *American Topical Association* (*Asociația Tematicienilor Americani*), poziție pe care a deținut-o timp de șase ani, retrăgându-se apoi în martie 2009. Specializările sale sunt în domeniul autografelor pe picturi legate de lansări și aterizări din primii 25 de ani ai explorărilor spațiale americane și sovietice cu echipaje umane, picturi ale navelor principale de recuperare ale echipajelor cosmice americane, *VIP card*-uri, oficialități de la KSC, planeta Marte, avioane de luptă construite la Forth Worth, Texas din 1942 și până la actualul F-35, Jules Verne și Jacques Cartier. Este autor al lucrării *Primary Recovery Ship Handbook* și al unei serii de articole în domeniile astrofilateliei, aerofilateliei dar și pe alte subiecte. Premiile pe care le-a obținut includ *Lester Winick Award of the Space Unit*; *Distinguished Topical Philatelist Award of the American Topical Society*; *Distinguished Texas Philatelist by Texas Philatelic Association*, iar el și soția sa Karen au primit titlurile de *Members Emeritus of the Mid-Cities Stamp Club*, Club pe care ei l-au creat în anul 1973.

(1) VIP-acronim pentru expresia *Very Important Person*, adică *Persoană Foarte Importantă*;

(2) David Eisenhower, scriitor și publicist în domeniul istoriei militare, candidat la *Premiul Pulitzer* în anul 1987, este nepotul celui de-al 34-lea președinte american - Dwight D. Eisenhower - iar soția sa, Julie (Nixon) Eisenhower, este fiica celui de-al 37-lea președinte american - Richard Nixon - care mai întâi a fost vicepreședinte al SUA în timpul mandatului președintelui Eisenhower. Celebru cântec *Fortunate son (Fiul norocos)*, hit din anii '70 al nu mai puțin celebrei formații *Creedence Clearwater Revival*, a fost inspirat de această pereche oficializată pe 22 decembrie 1968 (când misiunea Apollo 8 se afla în drum spre Lună). Tom Fogerty, *leader-ul* formației amintite și membru al Partidului Democrat, consideră că tânărul David Eisenhower era beneficiarul unui tratament special deoarece se nascuse într-o familie celebră și se căsătorise cu fiica președintelui;

(3) Alan Bean, astronaut american, a fost rezervă la misiunile Gemini 10 și Apollo 9, pilot al modulului lunar la misiunea Apollo 12 și salvatorul acestei misiuni, al patrulea pământean care a pășit pe solul lunar, comandantul navei Apollo la a doua misiune cu echipaj uman pe

stația cosmică Skylab în anul 1973 și comandant de rezervă al echipajului american la misiunea spațială comună Apollo-Soiuz din anul 1975;

(4) Cunoscutul astrofilatelist Reuben Ramkissoon - președintele Grupării *Space Unit* - a fost prezent la București în iunie 2008, alături de alte nume mari ale astrofilateliei mondiale, când - înainte de închiderea Expoziției Filatelice Mondiale EFIGI 2008 - a avut loc întâlnirea Comisiei de Astrofilatelie a FIP pentru alegerea noului președinte; nu știm ce au făcut cei din presa filatelice românească de acel moment, dar evenimentul nu a fost deloc semnalat în vreun articol de presa filatelice, fie el oricât de mic, și ne întrebăm - pe bună dreptate - DE CE?

(5) Emisiunea poștală americană din anul 1971 (*Michel #1046-1047*), *United States in Space... A Decade of Achievement (Statele Unite în Spațiu... O decadă de realizări)*, apărută sub forma unui diptic înainte de misiunea selenară Apollo 15;

(6) *Closed Globe* și

(7) *Open Globe* sunt, respectiv, denumirile americane consacrate pentru a descrie diferențele de *design* ale celor trei ștampile mecanice cu ilustrație similară, utilizate la Kennedy Space Center între anii 1965-1977. Deosebirea evidentă de la prima vedere în desenele lor con-

stă în aceea că, la varianta *Closed Globe*, cercul din emblema NASA este pe fond negru, acronimul NASA fiind scris evident în alb, pe când la varianta *Open Globe* este invers: cercul din emblema NASA este pe fond alb, acronimul NASA fiind scris în negru. Am menționat existența a trei ștampile mecanice deoarece la varianta *Closed Globe* există două versiuni (pe perioade de timp diferite, care nu se suprapun), versiuni care diferă prin mărimea literelor din cercul cu dată;

(8) Totuși, în anul 1998, atunci când astronautul veteran John H. Glenn, Jr. (în vârstă de 77 de ani) a zburat la bordul navei *Discovery* în misiunea STS-95, NASA și-a amintit de *VIP card-uri* și a comandat 6000 de exemplare pentru acest eveniment special - zborul cosmic al bătrânului John Glenn după 36 de ani de la misiunea Mercury 6 care îl consacrase ca primul american pe orbită circumterestră. Aceste *VIP card-uri*, la fel ca în anii misiunilor Apollo, au fost distribuite în același loc de la KSC destinat *VIP-urilor*, dar contra cost. Acțiunea nu a fost anunțată din timp, iar cei care au fost informați au utilizat aceste *VIP card-uri* pentru o varietate de ștampile legate de eveniment.

Traducere și texte de subsol,
Florin Patapie-Raicu

Soiuz - patru misiuni anuale cu echipaj la ISS

De la momentul 2010 al retragerii navetelor spațiale din activitatea operațională și până la cel al punerii în exploatare a noului sistem de transport spațial *Ares* al Programului *Constellation*, NASA va fi, pe durata a cel puțin cinci ani, într-o pauză de lansări la Stația Cosmică Internațională (ISS). Cărașii spațiali vor fi noii veniți - ATV al europenilor (ESA) și *H-II TV* al japonezilor (JAXA) - nave cunoscute sub numele de vehicule de transfer (*TV - transfer vehicle*), dar principalul transportor va fi venerabilul *Soiuz* al rușilor, care este planificat a fi lansat într-un ritm de patru misiuni anuale cu echipaj la ISS. Două noi ștampile

care au debutat în 2008, una la Centrul de Control al zborurilor cosmice de la Korolev/ex-Kaliningrad (în medalion) în ziua dockării navei *Progress M-63* la ISS (07.02.2008) și alta - ilustrată cu Stația Cosmică Internațională - la Baikonur, utilizată pentru prima dată în ziua startului misiunii *Soiuz TMA-13* către ISS (12.10.2008) îmbogățesc gama obliterărilor astrofilatelice în legătură cu Stația Cosmică Internațională. În imagine prezentăm picul de start al misiunii menționate, obliterat atât

cu ștampila veche, cât și cu cea nouă. Se pare că de la următoarea misiune cu echipaj, *Soiuz TMA-14*, oficial s-a folosit numai ștampila ilustrată cu ISS, cea veche fiind utilizată doar pentru plicurile dedicate lansărilor la ISS ale navelor automate de aprovizionare *Progress*. (Florin Patapie-Raicu)

A Study of VIP Cards

Ray E. CARTIER.

VIP (Very Important Person) cards were a series of postcards, created by NASA. These were issued by them to those persons who were invited to the VIP section of the Kennedy Space Center to witness launches of manned Saturn vehicles, as well as the Skylab unmanned launch.

VIPs were able to witness launches from the temporary wooden bleachers, or while standing or sitting in the grass in front of these uncomfortable tiered benches. Some VIPs were politicians or their families. Some were high ranking NASA leaders, astronauts or members of the crew's family. Several others were able to get their local Congressman or Senator to get them a pass.

I was among the press representatives at the Apollo 16 launch who had obtained a Press Pass to watch and listen as the powerful Saturn 5 rocket lifted off on a chair of flame for the moon. Two press buses took about 80 of us to the VIP site for photos and interviews and I somehow managed to "miss" the bus back to the Press stands. They were about a half mile further away from the launch site. I represented a space philatelic publication called *Inner and Outer Space* in return for promising to write an article and take photos for publication in the small newsletter.

At the VIP site, I recognized King Hussein of Jordan, David and Julie (Nixon) Eisenhower, and Alan Bean. US Vice President Spiro Agnew had left the VIP site a few minutes before we arrived so as to get a better seat in a much closer blockhouse. After taking a few photos of the dignitaries, I moved forward about 80 meters to a rope, which was the boundary that none of us could cross. We were less than three miles (4.8 km) away from the rocket, which is as close as they allowed guests for safety reasons. It was here that I was able to take photos with my 210 mm lens of the launch of Young, Mat-

Fig. 3

tingly and Duke to the Moon.

About an hour before the launch, several young ladies moved through the two hundred or so people at the site, giving each of us five, and only five, NASA printed postcards commemorating our front row seats at the Apollo 16 launch. NASA had set up a table from which they sold souvenirs and postage stamps (6c *Flag over the White House* post card rate only). Because I had known *Space Unit* President Reuben Ramkisson, who had been at the VIP site for the Apollo 14 launch and *Space Unit* editor Carole McCoy, who had been there for the Apollo 15 launch, I had arranged with them to exchange one of my cards from Apollo 16 for one of those each of them had obtained. I brought a few of the 8c *Decade of Achievement* letter rate stamps with me. These were the *se-tenant* pair issued for the earlier Apollo 15 mission. Since NASA is a government entity, I knew that these were official items that would be recognized in a future exhibit. However, I didn't know that I would not complete obtaining a full set for another twenty years.

Many, if not most, of the cards were hand addressed, stamped and dropped into a mailbag affixed to the end of the souvenir table. All of these letters received the *Closed Globe* cancel from the Kennedy Space Center (Fig. 1). Cards that were brought back to the *Visitor's Information Center* (VIC) received the *Open Globe* KSC cancel that first appeared with Apollo 14 (Fig. 2).

The *Closed Globe* cancel was the most used as all covers sent in to be postmarked and all regular KSC mail received this obliteration. Some people never mailed their cards. Others sent them from other locations in Florida as they drove home. A few were cancelled for following events, such as lunar landing or lunar launch or return to Earth. The number that *survived* for collectors, especially prior to Apollo 14, appears to have been very small.

After the spectacular launch in which I could feel the vibrations from the engine's *staccato* in my lungs, I started searching for a way back to the off-base Press Center. That is where my car was parked. As the crowd thinned, I saw two German Space Cover dealers to whom I had been introduced that morning. I ran over and asked if I could ride back with them and they agreed. As I approached them, I noticed that one of them was closing a briefcase with hundreds of VIP cards inside. I wondered to myself how he could have possibly obtained that many since the young ladies who distributed them were very precise in limiting each of us to just five cards, but I did not ask the question.

Effective with Skylab 3 (the second manned Skylab mission) NASA stopped issuing VIP Cards. I heard from some well-known collectors that NASA had learned that some German dealers had gotten access to the card designs or a sample card, and were printing ▶▶▶

these for resale. All of the cancellations and postage stamps were legitimate, but the cards themselves were not government produced. Several of us had exchanged letters, noting differences in many cards starting with Apollo 16, but there was no way of verifying which the NASA cards were and which were privately printed.

Additionally, after NASA stopped creating these, a privately produced card that looked official started to appear. Later ones added the letters „SPPS” at the top center of the cards. There were also some cards which appeared, that were similar to VIP Cards but were not sold as NASA cards. The problem became how to differentiate between the Official and the Privately Printed cards. I was able to determine the means to do this once I had my last VIP card in the series and looked at the NASA cards and the suspect cards under a black light. There it became clear. The NASA cards always appeared bright white in the black light. Those suspected of being privately printed, with two exceptions appeared to be yellow.

Following are the cards from my collection (see also the site of *American Association of Philatelic*

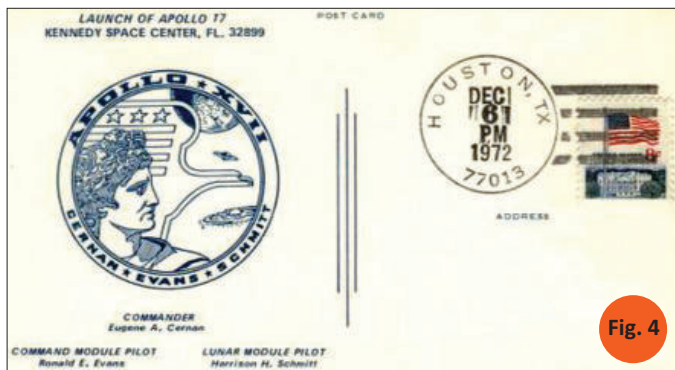

Fig. 4

Exhibitors - AAPE <http://www.aaape.org/exhibitions.asp> or the site of Virtual International Philatelic Exhibition EXPONET <http://www.japhila.cz/hof/0506/index0506a.htm>) that

serve as a catalog of all real and suspect VIP Cards. I illustrate this paper with the VIP Cards of Apollo 7 (Fig. 3) and Apollo 17 (Fig. 4) missions.

Ray E. Cartier served as Awards Chair of the *Space Unit* for several years before being elected as Vice President for four years. He was then elected President of the organization retiring after four years when he was chosen to be the Executive Director of the *American Topical Association*, a position he held for six years, retiring in March 2009. His specializations are crew autographed launch or landing covers for the first 25 years of US and Soviet manned space exploration; Primary Recovery Ship covers, VIP Cards, KSC Officials, Mars, War Planes built in Ft. Worth, Texas from 1942 to the current F-35, Jules Verne, and Jacques Cartier. He is the author of the *Primary Recovery Ship Handbook* along with multiple articles on Astrophilately, Aerophilately and multiple other subjects. Awards include the *Lester Winick Award of the Space Unit*; the *Distinguished Topical Philatelist Award of the American Topical Society*; the *Distinguished Texas Philatelist* by Texas Philatelic Association and he and his wife, Karen, were named *Members Emeritus of the Mid-Cities Stamp Club* which they founded in 1973.

Sfârșit de capitol

După încheierea următoarelor șase misiuni, toate la Stația Cosmică Internațională (ISS), navele spațiale americane se vor retrage la pensie, peste aproape un an devenind obiecte de muzeu în secțiunea de astronautică. La momentul în care scriu aceste rânduri, naveta *Discovery* tocmai este transportată - în configurația *piggyback* pe fuselajul unui avion Boeing 747 modificat - de la baza aeriană Edwards (unde a aterizat la 19 septembrie 2009 din misiunea STS-128 la ISS) la Kennedy Space Center (unde va fi pregătită pentru un nou zbor, planificat pentru martie 2010) iar apoi, în septembrie 2010, *Discovery* va

zbura la ISS în ultima și cea din urmă misiune a unei navețe, încheind cei 30 de ani de activitate ai navetelor spațiale americane (din care două - *Challenger* și *Columbia* - au fost pierdute în

catastrofe). În imagine prezentăm plicul astrofilatelic de la startul recente misiuni STS-127 a naveței *Endeavour* la ISS, unde a transportat modulul japonez *Kibo*.

Florin Patapie-Raicu

Grâu și neghina

Ștefan PATAPIE-RAICU

Colecționarea mărcilor poștale este un *hobby* care rezistă de peste un secol și jumătate, fapt care continuă să-i uimească pe observatorii fenomenului. În primul secol filatelic problema principală era achiziționarea timbrurilor diverselor administrații poștale, începând cu cele mai ușor accesibile geografic și mergând până la cele mai îndepărtate și exotice teritorii.

În ultimii 45 de ani filatelia s-a complicat și din acest punct de vedere odată cu apariția și dezvoltarea colecționării tematice, dar și odată cu apariția unor *dealer*-i verofi, doritori de câștiguri ușoare și rapide pe seama credulității colecționarilor. La începutul celui de-al șaptelea deceniu al secolului trecut piața filatelică a fost invadată de așa-zisele timbre ale șeicilor din Golful Persic sau din teritorii fantomă.

Colecționarii cu experiență și-au dat seama imediat de pericol, evitând fără echivoc și compromisuri achiziționarea acestor simple viniete, unele gata șampilate din tipografie. Alții, atrași de subiectele la modă ale vremii, dar și de coloritul acestor simple *abziehbild*-uri au intrat în mrejele unui miraj filatelic, iar după ceva vreme, când lucrurile s-au mai limpezit, și-au dat seama că au aruncat banii în vânt.

Desigur, fiecare colecționează ceea ce dorește, dar există o diferență ca de la pământ la cer între un timbru poștal și un *abziehbild* cu pretenții de obiect filatelic.

Am învățat și învățăm permanent de la filateliștii consacrați un lucru fundamental, și anume, că doar ceea ce este poștal este și filatelic.

Tinerii care vin spre filatelie sunt însă dezorientați de foarte

multe ori pentru că, pe de o parte, cataloage considerate serioase au început să includă în paginile lor timbrele prohibite ale șeicilor de acum 45 de ani, iar pe de altă parte, oferta de astfel de imagini colorate pe post de timbre poștale este în continuă creștere pentru noi și noi „țări”.

Cei care trebuie să avertizeze asupra pericolului - de la filateliștii din cluburi și asociații până la federația filatelică - se pare că nu au nici ei vreun interes în a pune tinerii colecționari în gardă.

Mai devreme sau mai târziu aceștia își vor da seama de investiția greșită în astfel de etichete și se vor retrage dezamăgiți din viața filatelică. Primesc de la un negustor francez prin poșta electronică un buletin informativ lunar care conține doar 2-3% lucruri demne de colecționat, restul fiind „timbre” din teritorii *absurdistane* ale așa-zisului prăbușit Imperiu Sovietic ori de prin țări unde războiul civil este o stare de fapt permanentă încă de la sfârșitul secolului trecut, iar țara este ruptă în două sau în trei zone cu același nume, conduse de diverși colonei care vând drepturile de autor în a emite timbre unor „agenții” sau negustori specializați în tipărirea de „timbre” ale unor teritorii fantomatice din punct de vedere

poștal. Văd „timbre” din Somalia, viu colorate și prezentate într-o grafică modernă, dar care nu au nicio valoare poștală, deci nicio valoare filatelică. Acolo la ei nu mai funcționează de mult timp serviciile poștale curente, moneda este în cădere liberă, iar piratii atacă și capturează vasele comerciale în zona Cornului Africii, luând membrii echipajelor ca ostatici și cerând recompense deloc neglijabile pentru eliberarea lor. În cazul timbrurilor Somaliei, lucrurile sunt „oarecum” clare, deoarece unul din cele trei teritorii cu același nume pare a emite și timbre cu statut poștal recunoscut. Ce faci însă în cazul presupuselor emisiuni neagreate din alte teritorii, cu timbre emise în mod oficial, alternând cu *făcăături* ale unor întreprinzători în numele acelorași administrații poștale, cazuri în care avertizările din comunicatele de la UPU sunt sărace, ori incomplete sau chiar lipsesc?

Ce facem noi cei tineri pentru a separa grâul de neghină? În cazul timbrurilor ar fi mult mai simplu decât în cazul oamenilor, fiind necesară doar o informare promptă și accesibilă în timp util, iar forurile competente să demonstreze că se ocupă în permanență de acest proces de asanare, până la urmă necesar și util tuturor filateliștilor.

Primul și singurul cosmonaut român

Dumitru Dorin Prunariu (n. 27 septembrie 1952, Brașov) este primul cosmonaut român. La 14 mai 1981 a devenit primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic. A participat la misiunea *Soiuz 40*, din cadrul programului spațial *Intercosmos* și a petrecut în spațiu 7 zile, 20 de ore și 42 de minute. Este de profesie inginer aeronautic. A fost, pe rând, ofițer inginer în cadrul Comandamentului Aviației Militare, șef al aviației civile române, președinte al Agenției Spațiale Române, ambasador al României în Federația Rusă, Președintele Consiliului de ne-militarizare a spațiului cosmic din cadrul ONU. În prezent are gradul de general maior (cu două stele) în rezervă.

În mai 1977 au început să se facă selecționări pentru programul de zboruri cosmice *Intercosmos*, inițiat de către URSS și adresat țărilor aliate socialiste.

Inițial, pentru detașamentul cosmonauților s-au oferit voluntar peste 150 de candidați, majoritatea fiind piloți de avioane supersonice și ingineri.

În toamna anului 1977, candidații cosmonauți au fost detașați de la locurile lor de muncă la unitatea militară de aviație de la Bacău, fiind incluși într-un program de pregătire multidisciplinar. Pregătirea a cuprins o serie de cursuri de pregătire teoretică efectuate la Academia Militară din București, câteva zeci de ore de zbor pe avioane *MIG 15* efectuate la Bacău și educație fizică și cursuri de limba rusă efectuate la Poiana Brașov. Ofițerul responsabil cu pregătirea fizică primise ordin ca în două luni să facă sportivi de performanță din inginerii candidați cos-

monauți. Pe fondul unor exagerări în soli-citările la efort fizic fără perioade adecvate de recuperare, în caracterizarea lui Prunariu s-a scris: "oarecare lipsă de voință în pregătirea fizică". La data de 1 ianuarie 1978, erau totuși selecționați trei candidați ca membri ai grupului de pregătire a cosmonauților din cadrul Misiunii Spațiale Româno-Sovietice *Intercosmos*. Cei trei candidați erau ing. Dumitru-Dorin Prunariu, ing. Cristian Guran și căpitanul ing. Mitică Dediu. Înainte de zborul cosmic lui Dediu i s-a schimbat oficial prenumele din Mitică în Dumitru, iar referitor la Dumitru-Dorin Prunariu s-a decis ca în

presă să apară doar cu prenumele Dumitru.

Aceștia trei au plecat la Moscova pentru a fi supuși unei evaluări finale de către specialiștii ruși din cadrul Institutului de Cercetări Biomedicale în domeniul Aviației și Cosmonauticii. Dumitru Dediu era mai în vârstă cu zece ani decât Prunariu și cu nouă decât Guran, dar după regulile militare era considerat drept favorit. După testele de la Moscova, Cristian Guran (foarte bine pregătit profesional) a fost eliminat din echipa de potențiali cosmonauți români din cauza unor probleme ale aparatului vestibular.

În cele din urmă, ►►►

Față machetă
Macheta emisiunii „Zborul comun româno-sovietic în cosmos”,
bloc (1981, 30 iunie), grafician Vladimir STOIANOV,
colecția Muzeului Național Filatelic.

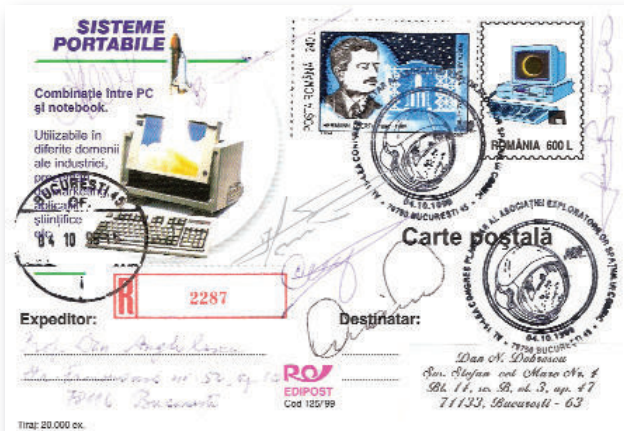
Verso machetă

Prunariu și Dediu au fost aleși să efectueze programul întreg de pregătire pentru a deveni cosmonauți. "Condiția mea fizică, adică sportivă, lăsa de dorit. S-a îmbunătățit abia la ruși. Medical, trecuserăm de toate testele", spune Dumitru Prunariu.

Timp de trei ani, în perioada martie 1978-mai 1981, Prunariu și Dediu au urmat o pregătire de specialitate în calitate de candidați cosmonauți la Centrul de Pregătire a Cosmonauților "Iuri Gagarin" din Zvjozdniî Gorodok - "Orășelul Stelar".

La 12 mai 1981, Dumitru Prunariu a fost confirmat în mod oficial ca primul nominalizat în cadrul zborului spațial român-sovietic, alături de cosmonautul sovietic colonel Leonid Popov - comandant de echipaj. Acesta era un cosmonaut experimentat și mai efectuase un zbor cu o durată de 186 de zile, la bordul stației cosmice "Saliut-6". Cosmonautul român Dumitru Dediu și cosmonautul sovietic Iuri Romanenko au fost numiți ca membri ai echipajului de rezervă. Dintre toți candidații Programului *Intercosmos*, Prunariu a fost singurul care a obținut calificative maxime la examenele și testările finale.

Spre seara zilei de 14 mai 1981, un autobuz special i-a adus pe cei doi cosmonauți din echipajul principal, echipați pentru zbor, către Platforma 17 a cosmodromului Baikonur: colonelul sovietic Leonid Popov, cel care cu un an în urmă realizase recordul de durată de 185 de zile în spațiul extraterestru, și locotenentul major inginer Dumitru Prunariu. Cu două ore înainte de start echipajul a ocupat poziția de lansare în capsula navei cosmice aflată în vârful rachetei purtătoare, efectuând până la lansarea propriu-zisă o serie de teste ale aparaturii și sistemelor navei. La ora 20 16' 38" (ora Bucureștiului), de pe cosmodromul Baikonur, a fost lansată racheta purtătoare cu nava cosmică *Soiuz-40* (în greutate totală de 300 tone), având la bord echipajul mixt român-sovietic.

Dumitru PRUNARIU este membru al ASE - Association of Space Explorers (1985). O parte din cosmonauții participanți la zborul stației orbitale SALIUT 6 prezenți la "Al 15-lea Congres Planetar al Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic", 4-9 octombrie 1999, București. Autografele cosmonauților: G.I. Ivanov (Bulgaria, Soiuz 33), V.P. Savinih (URSS, a 6-a expediție de bază), M. Hermaszewski (Polonia, Soiuz 30), G. M. Strekalov (URSS, Soiuz T3), D. D. Prunariu (România, Soiuz 40), B. Farkas (Ungaria, Soiuz 36 - Soiuz 35).

etic format din locotenentul major pilot ing. Dumitru Prunariu și colonelul cosmonaut Leonid Ivanovici Popov. După 8 minute și 50 de secunde nava cosmică se desprindea de ultima treaptă a rachetei purtătoare, aflându-se deja la 220 km altitudine, aproximativ 3.000 km de punctul de lansare și deplasându-se în jurul Pământului cu o viteză de 28.000 km/h pe o orbită înclinată față de ecuator cu 51,6°. Prunariu a devenit astfel primul român din istorie care a zburat în spațiu. Conform planificării zborurilor *Intercosmos* zborul avea să dureze aproape 8 zile, între 14 - 22 mai 1981.

Decolarea a decurs fără probleme. După înscrierea pe orbita circumterestră, verificarea parametrilor tehnici ai navei în condiții reale de zbor și efectuarea primei manevre orbitale de ridicare a orbitei, care au durat până la ora 4 dimineața a zilei următoare, cei doi cosmonauți au avut permisiunea să dezbrace costumele de scafandru cosmic, să treacă în modulul orbital și să se odih-

nească. S-au trezit a doua zi la ora 12 și, după ce au mâncat, au efectuat a doua manevră de ridicare și corecție a orbitei navei în vederea începerii manevrelor de cuplare cu stația orbitală *Saliut-6*. În momentul cuplării, *Soiuz-40* avea o viteză relativă față de stație de 0,3 m/s. La 15 mai, nava cosmică *Soiuz-40* se cuplează la complexul orbital *Saliut 6 - Soiuz T-4*. Momentul cuplării a fost immortalizat pe film din interiorul stației orbitale. Primul care a trecut prin deschizătura trapezilor celor două obiecte cosmice a fost Prunariu.

Au petrecut șapte zile pe stația orbitală *Saliut 6*. Acolo, cei doi cosmonauți s-au întâlnit cu cosmonauții sovietici Vladimir Kovalionok și Victor Savinih, care se aflau deja pe orbita circumterestră din data de 21 martie 1981.

Misiunea a durat 7 zile, 20 de ore, 42 de minute și 52 de secunde, după un parcurs circumtrestrestru de 5.260.000 de kilometri.

La momentul zborului, Dumitru Prunariu a fost cel de-al 103-lea cosmonaut al lumii.

după [Wikipedia.com](https://www.wikipedia.com) de 1k
pagina 21 ✓

Imagini noi pe mărcile poștale emise de ATM

Dan ȚĂRAN

Din toamna anului 2008, mai precis din 24 octombrie 2008 (data târgului filatelic de la Sindelfingen), mărcile poștale emise de ATM-urile germane au primit o nouă ilustrație, vechea *cutie poștală* fiind înlocuită cu două imagini: poarta Branderburg din Berlin și blocul turn al poștei din Bonn. Acestea se imprimă alternativ, așa că cel ce cumpără două mărci poștale primește ambele imagini (Fig. 1). Pe lângă calitatea deosebită a imaginilor, față de vechile mărci poștale s-a schimbat și câmpul de imprimare al valorii, aflat acum în partea inferioară a imaginii. De asemenea lipsește și însemnul €. Valorile de imprimare rămân același, precum și faptul că fiecare a cincea marcă poștală este numerotată pe verso.

Pentru colecționari prezint în Fig. 2 cele patru mărci poștale emise de ATM, utilizate până acum în Germania, după cum urmează: marca circulantă în perioada 1981-1992 (Fig. 2a); marca având ca ilustrație Palatul Sanssouci din Potsdam, marcă ce a circulat în perioada 1993 - 22 octombrie 1999 (Fig. 2b); marca purtând emblema Societății de Poștă Germană ce a circulat până la 4 aprilie 2002 (Fig. 2c); marca lansată cu ocazia Târgului filatelic de la Essen, model denumit cutia poștală, a cărei valabilitate nu s-a pierdut nici după scoaterea sa din automate (Fig. 2d). Este de reținut și faptul că, între 4 mai 1987 și 28 martie 1991, Direcția de Poștă Berlin a avut o marcă poștală proprie emisă de ATM, având ca ilustrație Palatul Charlottenburg din actuala capitală a țării. Pe lângă valorile standard de la ATM se poate *scoate*, prin tasta *alte valori*, orice valoare de francare. Tasta respectivă pune

în funcțiune un ecran pe care apar valori cu - și + (1 și 10 cenți, 1 și 10€) prin combinarea cărora se pot obține francaturile necesare chiar și expedierii coletelor. Trebuie subliniat că aceste noi modele ale mărcilor poștale emise de ATM se pretează de minune la realizarea unor ilustrate maxime (Fig. 3 - inaugurarea rețelei de oficii poștale informatizate în Germania).

Nota editorului

Materialul este elaborat de autor după *Postfrisch* 2002, 2008. Cei interesați în ceea ce privește mărcile poștale emise de ATM pot consulta site-ul: <http://www.atm-stamps.de>.

Fig. 3

Fig. 1

Fig. 2

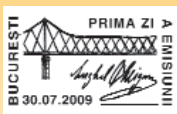
Dan ȚĂRAN, născut la Arad în anul 1933, timișorean din anul 1951. Preocupări filatelice: maximafilie, filatelie tematică sport, în special sporturi nautice. Machetator de ștampile ocazionale și publicitare, plicuri ocazionale, întregiri poștale, mărci poștale și vinietă, suporturi pentru ilustrate maxime, medalii, plachete și insigne filatelice. Realizator de emisiuni radio cu subiect filatelic. Membru de onoare al AFR (1983), al Asociației Filatelic Cluj (2002 și al Asociației Filatelice Timișoara (2003). Din anul 1995 s-a stabilit în Germania. Contact: + 49 715 229 124, Leonberg, Germania.

EMISIUNILE ANULUI 2009

Grupaj: dr. Ioan DANILIUC

1840 ZIUA MĂRCII POȘTALE ROMÂNEȘTI - A.I. SALIGNY - 155 de ani de la naștere ROMANIAN POSTAGE STAMP DAY - A.I. SALIGNY - 155 years since his birth

Data punerii în circulație: 30.07.2009.
Dimensiuni: 72x33 mm.
Machetator: Octavian PENDA.
Prezentare: **minicoli** cu zece mărci (2x5) cu valori identice.
Tipărit offset, la patru culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).
Un FDC echipat cu seria, numerotat și obliterat cu ștampila P.Z. Tiraj 410 buc.
Carton filatelic, numerotat, echipat și obliterat în mod similar cu FDC-ul. Tiraj 200 ex.

Date of issue: 30.07.2009.

Stamp size: 72x33 mm.

Designer: Octavian PENDA.

Page composition: **minisheet** of ten (2x5) stamps (each value).

Printing system: offset, in four colours, on chromo paper (UK origin).

One FDC equipped with the both stamps, numbered and cancelled with the first day postmark of the issue. Run printing: 410 pcs.

One philatelic numbered document, equipped with the stamps set, cancelled with the first day postmark of the issue. Run printing: 200 pieces.

Tiraje (Run printing)

Valoarea			Total
2,10 L	5.000	18.000	23.000
2,40 L	5.000	18.000	23.000

1841 FAUNĂ PROTEJATĂ DIN ROMÂNIA PROTECTED FAUNA FROM ROMANIA

Tiraje (Run printing)

Valoarea			Total
0,30 L	48.000	21.360	69.360
0,50 L	96.000	21.360	117.360
0,60 L	48.000	21.360	69.360
1,40 L	8.000	21.360	29.360
3,00 L	36.000	21.360	57.360
6,00 L	4.000	21.360	25.360

Valori: **0,30 L** - Acvila de munte (Aquila chrysaetos), **0,50 L** - Râsul (Lynx lynx), **0,60 L** - Cerbul (Cervus elaphus), **1,40 L** - Morunul (Huso huso), **3 L** - Testoasa dobrogeană (Testudo graeca iberica), **6 L** - Dropia (Otis tarda).

Data punerii în circulație: 28.08.2009.

Dimensiuni: 33x48 și 48x33 mm.

Machetator: Radu OLTEAN.

Prezentare: **minicoli** cu opt mărci identice și o vinieta în colțul din stânga sus, specifică fiecărei valori.
Tipărit offset, la patru culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Un set de două FDC-uri echipate cu seria (0,30 L; 0,50 L și 6L, respectiv 0,60 L; 1,40 L și 3,00 L), numerotate și obliterat cu ștampila P.Z. Tiraj: 465 seturi.

Values: **RON 0.30** - The Golden Eagle (Aquila chrysaetos), **RON 0.50** - The Lynx (Lynx lynx), **RON 0.60** - The Red Deer (Cervus elaphus), **RON 1.40** - The Beluga Sturgeon (Huso huso), **RON 3** - The Greek Tortoise (Testudo graeca iberica), **RON 6** - The Great Bustard (Otis tarda).
Date of issue: 28.08.2009.

Stamp size: 33x48 and 48x33 mm.

Designer: Radu OLTEAN

Page composition: **minisheet** of eight pieces + one label for each value.

Printing system: offset, in four colours, on chromo paper (UK origin).

Two FDCs, numbered and cancelled with the first day postmark of the issue. Run printing: 465 sets.

1842 - 1843 TRAMVAIE ELECTRICE ELECTRIC TRAMS

The images of the stamps of the

issue present models of electric trams which have made history in means of passengers transportation:

- **RON 0.80** - the first electric tram in Frankfurt am Main (1884);
- **RON 1.20** - the first electric tram in Bucharest (1894);
- **RON 1.60** - the first electric tram in Vienna (1897);
- **RON 2.10** - the first electric tram in Brăila (1899);
- **RON 2.40** - the first electric tram in London (1901).

The stamp of the perforated souvenir sheet, having the face value of RON 8.10, is illustrated with the first electric tram in Berlin (1881).

Date of issue: 14.08.2009.

Stamp size: 42x27 mm.

Designer: Răzvan POPESCU

Page composition: **minisheet** of eight pieces and four different tabs; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours, on chromo paper. Two FDC's, numbered and cancelled with the *first day* postmark of the issue. Run printing: 415 sets.

Maxicards: five images. Run printing: 415 sets (see cover 3).

Tiraje (Run printing)

Valoarea			Total
0,80 L	80.000	19.760	99.760
1,20 L	40.000	19.760	59.760
1,60 L	40.000	19.760	59.760
2,10 L	40.000	19.760	59.760
2,40 L	40.000	19.760	59.760
8,10 L col. dnt.	1.000	14.400	15.400

Imaginile mărcilor emisiunii prezintă modele de tramvaie electrice care au făcut istoria acestui atât de utilizat mijloc de transport al persoanelor:

- **0,80 L** - primul tramvai electric din Frankfurt pe Main (1884);
- **1,20 L** - primul tramvai electric din București (1894);
- **1,60 L** - primul tramvai electric din Viena (1897);
- **2,10 L** - primul tramvai electric din Brăila (1899);
- **2,40 L** - primul tramvai electric din Londra (1901);
- **8,10 L** (timbrul colței) - primul tramvai electric din Berlin (1881).

Data punerii în circulație: 14.08.2009*.

Dimensiuni: 42x27 mm; colțița 140x100 mm (timbrul: 48x33 mm).

Machetator: Răzvan POPESCU.

Prezentare: **minicoli** cu opt mărci poștale identice și patru tabs-uri diferite; **colțița dantelată** cu marca plasată în colțul din dreapta-sus.

Tipărit offset, la patru culori, pe hârtie cromo-gumată.

Un set de două FDC-uri echipate cu seria (0,80 L; 1,20 L și 2,10 L, respectiv 1,60 și 2,40 L), numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. Tiraj: 415 seturi.

Un set de cinci cărți maxime, francate cu cele cinci valori ale seriei și obliterate în mod asemănător cu FDC-urile, (vezi coperta 3).

**) Data punerii în circulație a fost devansată, emisiunea apărând înaintea emisiunii de la Nr. 1841.*

1844 ROMÂNIA - UN TEZAU EUROPEAN ROMANIA - AN EUROPEAN TREASURE

Tiraje (Run printing)

Valoarea			Total
minicoli (serii)	5.000	13.000	18.000
bloc-col. (serii)	-	12.000	12.000

Cele opt mărci poștale ale emisiunii, fiecare cu valoarea nominală de 3 L, ilustrează bogății unice și autentice prin care România este cunoscută în toată lumea:

- Dimitrie Cantemir (1673-1723), personalitate marcantă a culturii europene a începutului de secol XVIII.
- George Enescu (1881-1955), muzician complex, a reușit să dăruiască muzicii universale toate sentimentele sale.
- Biserica *Sfinții Trei Ierarhi* din Iași, edificiu unic în arhitectura românească, ctitorie a domnitorului Vasile Lupu.
- Biserica *Neagră* din Brașov a fost construită în jurul anului 1380, fiind cunoscută cu numele de Biserica *Sfânta Maria*.
- Delta Dunării, unica deltă din lume declarată rezervație a biosferei. Pelicanul - simbol al Deltei Dunării - trăiește aici în cea mai mare colonie din Europa.
- Parcul Național Retezat se adaugă diversității bogățiilor naturale inestimabile ale României.
- Soiul de viță de vie românesc, *Crâmpoșia*.
- Bisericile din lemn - adevărate capodopere de artă populară - se întâlnesc aproape în fiecare sat, iar poarta maramureșană, acest arc de triumf din lemn, se întâlnește la fiecare casă.

Data punerii în circulație: 16.09.2009.

Dimensiuni: 42x27mm.; bloc-coliță 161x137.

Machetatori: Mihai VĂMĂȘESCU și Stan PELTEACU.

Prezentare: **minicoli** cu toate cele opt mărci ale seriei (vezi coperta 3); **bloc-coliță**, având aceeași componență dar cu dispoziție diferită. Tipărit offset, la cinci culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Un set de două FDC-uri echipate cu seria (un plic cu primele patru mărci, celălalt cu următoarele patru), numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. Tiraj: 510 seturi.

The eight postage stamps of the philatelic issue have the same face value of **RON 3** and illustrate authentic unique treasures with which Romania is known worldwide.

- Dimitrie Cantemir (1673-1723) was a remarkable personality of the European culture in the beginning of the 18th century.
- George Enescu (1881-1955), musician, succeeded in giving the universal music all his feelings.
- The *Three Saint Hierarchs Church* shelters the grave of Vasile Lupu.
- The *Black Church* in Brașov was built around the year 1380 and is also known as the Saint Mary Church.
- The Danube Delta, the only delta in the world declared reservation of the biosphere. The pelican - symbol of the Danube Delta - lives here in the biggest colony in Europe.
- The Retezat National Park is a part of Romania's diversity of the priceless natural richness.
- The *Crâmpoșia* wine variety, very old, can be found in the well known vineyard Drăgășani.
- The Wood churches - true masterpieces of popular art - which are found in almost every village, and the Maramures gate, this wooden „triumph arch” can be seen at every house.

Date of issue: 16.09.2009.

Stamp size: 42x27 mm; perforated miniature sheet size: 161x137 mm.

Designers: Mihai VĂMĂȘESCU and Stan PELTEACU.

Page composition: **minisheet** of eight pieces (see cover 3) and **perforated miniature sheet** of eight stamps.

Printing system: offset, in five colours, on chromo paper (UK origin).

Two FDC's, numbered and cancelled with the *first day* postmark of the issue. Run printing: 510 sets.

1845 - 1846 BUCUREȘTI - 550 DE ANI BUCHAREST - 550 YEARS

Emisiunea de mărci poștale dedicată împlinirii a 550 de ani de atestare documentară a orașului București se dorește a prezenta doar un crâmpoi din istoria zbuciumată, tumultuoasă, dar atât de colorată a orașului București de altădată:

30 B - *Biserica Buna Vestire - Curtea Veche*;
80 B - *Spitalul Colțea*, a fost primul spital din București, construit de spătarul Mihai Cantacuzino la sfârșitul anului 1704;
3 L - *Palatul Șuțu*, actualmente Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București;
4,70 L - *Prima Școală Românească de Arhitectură*;
8,10 L - *Catedrala Patriarhală din București*.
 Data punerii în circulație: 18.09.2009.
 Dimensiuni: 72x36mm; colița, 110x120 mm (cu marca de 52x42 mm); bloc-coliță 140x184 mm.
 Machetatori: Mihai VĂMĂȘESCU și Stan PELTEACU.
 Prezentare: **minicoli** cu zece mărci poștale identice; **coliță dantelată** cu marca dispusă central (numerotate cu roșu - format special și negru); **bloc-coliță**, cu cele patru valori dispuse vertical în casete perforate individual; marginea dreaptă ornată grafic (vezi *coperta 3*).
 Tipărit offset, la șase culori, pe hârtie cromogumată (Anglia).
 Un set de două FDC-uri echipate cu seria (un plic cu 30 B și 4,70 L, celălalt cu 80 B și 3 L), numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. Tiraj: 810 seturi. Timbru gravat de Octavian Ion PENDA, alături de colița dantelată numerotată cu negru de la 001 la 350.

Tiraje (Run printing)

Valoarea			Total
0,30 L.	5.000	32.000	37.000
0,80 L.	5.000	32.000	37.000
3,00 L.	5.000	32.000	37.000
4,70 L.	5.000	32.000	37.000
Bloc 8,10 L. col. nr. N	2.000	13.000	15.000
Bloc 8,10 L. col. nr. R	-	1.000	1.000
bloc-coliță	-	13.000*	13.000

* Un număr de 13.000 de mărci din tirajul fiecărei valori este cuprins în tirajul blocurilor

The postage stamps issue dedicated to the celebration of 550 years of documentary recognition of the city of Bucharest wishes to present only a piece of the struggling, tumultuous but such picturesque history of the city of Bucharest from other times:

RON 0.30 - *Buna Vestire Church - Curtea Veche*;
RON 0.80 - *Colțea Hospital*;
RON 3.00 - *The building of Șuțu Palace*, presently the Museum of History and Arts of the Municipality of Bucharest;
RON 4.70 - *The First Romanian Architecture School*;
RON 8.10 - *Bucharest Patriarchal Cathedral*.
 Date of issue: 18.09.2009.

Stamp size: 72x36mm; souvenir sheet size, 110x120 mm (stamp size 52x42 mm); block size 140x184 mm.
 Designers: Mihai VĂMĂȘESCU and Stan PELTEACU.
 Page composition: **minisheet** of ten stamps, **perforated souvenir sheet** (numbering in red - special format and black), **block** of four pieces with illustrated border.
 Printing system: offset, in six colours, on chromo paper (UK origin).

Two FDC's numbered and cancelled with the *first day* postmark of the issue. Run printing: 810 sets.
 Engraved stamp, into a limited run printing of 350 pieces. The exclusive product is numbered in red from 001 - 350, bears the *Romfilatelia's* embossed logo and are signed by the author - Octavian Ion PENDA.

O raritate în filatelia polară românească

Dan George DIMITRESCU

Piesa în discuție este un întreg poștal, având ca marcă fixă (55 B) portretul savantului Emil Racoviță și nava *Belgica*, iar ca ilustrație - Șantierul Naval Galați.

Se cunosc următoarele variante:

A. Marcă fixă 37x21,5 mm, ilustrație în cadru liniar dublu, tipuri: a. Albastru, hârtie albastră; b. Violet, hârtie albastră (Fig. 1);

B. Albastru-închis, hârtie brun-vărgată; marcă fixă: a. 36,5x22 mm (Fig. 2), b. 40x24,5 mm (Fig. 3); ilustrație cu un singur cadru liniar, model de adresă schimbat față de varianta A.

Prima zi a emisiunii acestui plic întreg poștal a fost 28.07.1958 (Fig. 1), cu 10 ani înainte de înființarea *Grupării de filatelie polară* din România!

Astfel se explică raritatea acestui întreg poștal, el nefiind la acea vreme căutat și colecționat. Numărul mic de plicuri aflate în prezent în colecțiile filateliștilor polari se explică poate și prin faptul că piesa nu a fost păstrată de primitorii scrisorilor (Fig. 2 - plecare: VASILE ROAITA REG. CONSTANTA - 4.8.58, sosire: BUCUREȘTI - 5.8.58).

O curiozitate o reprezintă faptul că în marca fixă nava *Belgica* este reprezentată cu patru catarge, deși în realitate a avut doar trei. Această greșeală de machetare conferă un caracter mai aparte plicului întreg poștal. În ștampila realizată pentru *prima zi a emisiunii* nava *Belgica* are desenate, în mod corect, trei

Fig. 1

Fig. 2

catarge (Fig. 1). În îndelungata sa activitate filatelică, autorul acestui articol a reușit să procure numai opt asemenea piese. Nu se cunoaște tirajul acestui plic în-

treg poștal.

Poate că apariția articolului de față va atrage atenția asupra rarității acestei piese și alte exemplare vor fi scoase la lumină.

Dan George DIMITRESCU, născut la 5 noiembrie 1936, Galați, România, licențiat al Institutului de Construcții București - Facultatea de Instalații. Preocupări filatelice: Arctica și Antarctica, expozant la expoziții mondiale sau europene cu *The postal service of Soviet and Russian drifting station North Pole*. Membru al asociației filatelice franceze SATA. Din octombrie 1988 s-a stabilit în Suedia. Contact: dan-george.dimitrescu@comhem.se

Compania Națională Poșta Română a organizat în perioada 7-11 octombrie 2009 *Zilele porților deschise la Muzeul Național Filatelic*, pentru a marca împlinirea a cinci ani de la înființarea muzeului. Evenimentul, a fost dedicat în special elevilor din clasele I-VIII din București, având ca scop familiarizarea acestora cu lumea timbrei, a scrisorilor dar și a altor mijloace de comunicare prin poștă. Cu acest prilej a

fost organizată o expoziție temporară, care a prezentat piese filatelice din colecția *Scrisoarea de la expeditor la destinatar*, o donație a pensionarului PTT Dl. Cornel Telecan, colecția D-lui Dan N. Dobrescu ilustrând ștampilele poștale folosite în București în perioada 1872-1910, dar și ilustrate ce reprezintă sedii de oficii poștale din România, precum și documente poștale vechi. De asemenea, copiii au avut

ocazia să admire cea mai lungă scrisoare din lume. Scrisoarea cu tema *Salvându-ne pădurile ne salvăm copilăria* este adresată lui Moș Crăciun și a fost scrisă, la sfârșitul anului trecut, pe durata a nouă zile, de către un număr de 2.110 copii de la școlile generale din municipiul Brașov și are o lungime de 413,80 metri. Recordul mondial a fost omologat de World Records Academy. (Cristian Scăiceanu)

A rare occurrence in the Romanian polar philately

Dan George DIMITRESCU

The item in question is a postal stationery with the printed stamp (55 B) of the portrait of the scientist Emil Racovița and the *Belgica* ship, and with the picture of the Galați Shipyard.

The following versions are known:

A. Printed stamp 37x21.5 mm, picture within a double-line frame, types: a. Blue, blue paper; b. Violet, blue paper (Fig. 1)

B. Dark blue, striped brown paper; printed stamp: a. 36.5x22 mm (Fig. 2), b. 40x24.5 mm (Fig. 3); picture within a single-line frame, different address model from version A.

The first day of the issue of this item was 28.07.1958 (Fig. 1), ten years before the founding of the *Polar Philately Group* in Romania!

This explains why this item is so rare, since it was not sought for or collected at the time. The rarity of the envelopes we can find nowadays in the collections of the polar philatelists can maybe also be explained by the fact that the item was not kept by the recipients of the letters (Fig. 2 - departure: VA-SILE ROAITA REG. CONSTANTA - 4.8.58, arrival: BUCURESTI - 5.8.58).

Poșta DDSG - vaporul MEDEA

Scrisoare francată cu emisiunea București 2/ 1879 (2*10 B + 5 B = 25 B), expedită de la Brăila la Rouschiuck cu vaporul MEDEA (colecționar român).

Fig. 3

One peculiarity is the fact that in the printed stamp, the *Belgica* ship has four masts, when in fact it had only three. On the postmark created for the *first day of the issue*, the *Belgica* ship has the correct number of three masts (Fig. 1). During his

lengthy philatelic activity, the author of this article succeeded in obtaining only eight such items. The run printing of this item is unknown.

Perhaps this article will draw attention to how rare this piece is, and other copies will come to light.

Dan George DIMITRESCU, born on 5th November 1936 in Galați, Romania, with a BA from the Engineering Installations Faculty, Constructions Institute in Bucharest. Philatelic activities: the Arctic and the Antarctic, participant in European or world exhibitions with *The postal service of Soviet and Russian drifting station North Pole*. Member of the French philatelic association SATA. Since October 1988 he settled in Sweden .
Contact: dan-george.dimitrescu@comhem.se

10th international auction
November 7, 2009

- Substantial Romania material
- Beautiful classic stamps
- Rare occupation issues
- Floor and online auction

Online catalogue and more info:

www.darabanth.hu

Expoziția filatelică omagială Vlad Țepeș Basarab - Istorie și Legendă

În perioada 15-25 septembrie, Muzeul Municipiului București, Fundația Snagov și Clubul filatelic Independent Nicolae Bălcescu au organizat expoziția mai sus rubricată. Au expus: Constantin Turmac, președinte al Fundației Snagov - *Vlad Basarab Țepeș, istorie și legendă*; Dan Petre - *Deșteaptă-te române* și Teodor Melnic-Ghiață - *Vlad Țepeș Basarab în emisiunile altor țări (Austria, Australia, Olanda, SUA)*. Romfilatelia a emis un plic întreg poștal dedicat evenimentului *București - 550 de ani de la prima atestare documentară* (cod 043/2009) - machetator Dr. Ioan Daniliuc. Vineri, 18 septembrie, în prezența Primarului general al capitalei - Dl. prof. dr. Sorin Mircea Oprescu, la Complexul Herăstrău s-a lansat emisiunea poștală *București - 550 de ani*. Luni, 21 septembrie, la oficiile poștale BUCUREȘTI - 45 și SNAGOV s-au aplicat, respectiv, două reușite ștampile ocazionale - machetator Dl. dr. Ioan Daniliuc.

(Teodor Melnic-Ghiață)

La vernisajul expoziției filatelice omagiale *Vlad Țepeș Basarab - Istorie și Legendă* de la stânga la dreapta: Călin Marinescu, Teodor Melnic-Ghiață și Dr. Ionel Ioniță

Istoria Bucureștiului se scrie, timbrele o poartă

Timbrele sunt purtătoare de dovezi ale evenimentelor istorice. Muzeul Național Filatelic este locul unde timbrele își spun cel mai frumos povestea, iar istoria conținută în ele prinde glas.

Un important eveniment a fost sărbătorit în acest septembrie - împlinirea a 550 de ani de atestare documentară a *Micului Paris*, orașul București. În această lună au avut loc diverse evenimente, menite a readuce în actualitate întâmplări de *altădată*. Orașul a vibrat pe muzica de fanfară, pe muzica medievală, domni și domnițe au plecat la *promenadă* pe *bulevard*, tropăitul cailor s-a făcut din nou auzit pe caldarâm și parcă, din clipă-n clipă, așteptai să se-nfiripe o *poveste de amor* sub clar de lună...

La toată această *întoarcere în timp*, Muzeul Național Filatelic nu putea să nu fie prezent, alăturându-se celorlalte muzee bucureștene. Muzeul Național Filatelic a participat la acest eveniment cu machete ale unor emisiuni dedicate Familiei regale precum și ale clădirilor de referință din Bucureștiul de altădată (Expoziția Generală din 1906, Fundația Carol I, Palatul Pionierilor din București, 500 de ani de existență documentară a orașului București, Ateneul Român, Teatrul Național de Operă și Balet, Arcul de Triumf, Palatul Cotroceni, Biblioteca Centrală, Palatul Poștelor).

Dl. Cristian Scăiceanu a susținut o conferință cu tema *Povestiri filatelice bucureștene*, reușind prin subiectul abordat, prin expunerea boemă dar și prin farmecul narativ personal, să capteze atenția și interesul audienței. (muzeograf Lucia Șopeanu, Muzeul Național Filatelic)

Poșta Română în Transnistria 1941-1944 (III)

Ing. Călin MARINESCU

6. Mărcile și întregurile poștale

Tarifele și taxele poștale erau achitate prin aplicarea de mărci poștale.

Pentru buna desfășurare a activității serviciului poștal român în Transnistria, la începutul lunii septembrie 1941 s-au adus mărci poștale uzuale în curs în România (cu efigia regelui Mihai I) și câte 50.000 de cărți poștale militare cu marcă fixă de 1 leu la fiecare oficiu poștal. Acestea trebuiau să satisfacă cerințele poștale până la emiterea unor mărci poștale și întreguri poștale speciale pentru Transnistria.

Prima serie de mărci poștale a fost emisă la 6 octombrie 1941, *Duca Vodă - domnul Moldovei și hatmanul Ucrainei* (Mi #7035, Yv #654-6, Zu #810-2, Sc #517-9), fiind compusă din trei valori: 6, 12 și 24 lei, tipărite pe hârtie cu fili-gran CC. Filigranele există în poziție normală sau răsturnată la toate valorile.

Instrucțiunile poștale au arătat chiar de la început că mărcile poștale emise pentru Transnistria aveau putere de francare numai pentru corespondențele care erau prezentate și expediate în și din acest teritoriu și nu puteau fi folosite la francare în România.

A doua serie de mărci poștale a fost emisă la 16 octombrie 1942: *Transnistria. Un an de la cucerire* (Fig. 6) fiind compusă

din trei valori cu suprataxă: 6+44 lei, 12+38 lei și 24+26 lei (Mi #752-4, Yv #696-8, Zu #859-861, Sc #B192-4). Mărcile poștale, având ca unică ilustrație bustul cronicarului Miron Costin, au fost tipărite pe hârtie cu filigran CC coroană, dantelate 13½, într-un tiraj de 70.000 de serii conform surselor oficiale. Sursele documentare filatelice, deci mai puțin credibile, precizau un tiraj de 50.000 serii. Aceste mărci poștale s-au vândut conform instrucțiunilor numai în serii complete la oficiile poștale din Transnistria și la expoziția transnistriană până la 30 noiembrie 1942, când s-au retras din circulație. Și mărcile acestei serii au avut putere de francare numai pentru corespondențele prezentate și expediate din Transnistria, în România vânzându-se numai filateliștilor.

Seria *Transnistria. Un an de la cucerire* a fost o serie propagandistică și comemorativă emisă în principal pentru obținerea unor fonduri suplimentare prin vânzarea ei către filateliști. S-a dovedit însă de la început că valoarea nominală mare a seriei (datorată suprataxelor) a făcut-o puțin agreabilă filateliștilor. Astfel, la licitația din 2 iulie 1943 au fost vândute numai circa 4.500 serii cu 300 de lei seria, ceea ce reprezenta doar o dublare a valorii lor nominale.

La această serie au fost semnalate chiar în anul 1943 unele

varietăți. Astfel, la valoarea de 24+26 lei s-a constatat că marca 29 din coală (coala fiind formată din 50 de mărci poștale), adică penultima piesă din rândul al treilea al colii, are un punct de culoarea mărcii așezat în câmpul alb dintre cadrul exterior al mărcii și mâneca bustului lui Miron Costin, la circa 2 mm deasupra buclei lui 2 din 24. De asemenea, s-a constatat că marca 50 din coală, adică ultima, are un punct, mai bine zis un cerc de culoarea mărcii, și anume, în câmpul alb dintre bust și cadrul mărcii, la circa 2,5 mm în fața frunții bustului. La aceeași valoare există o a treia varietate, care constă dintr-un punct așezat sub ultima literă a cuvântului (POȘTA) ROMÂNĂ și lipit de chenar (în partea dreaptă a mărcii). Acest punct se află pe marca a 43-a din coală și se repetă pe fiecare coală. O altă varietate constă în filigranul schimbat la valoarea 12+38 lei (violet). În timp ce la toate mărcile poștale din această serie filigranul CC este în picioare sau răsturnat, la această valoare se pare că se găsesc exemplare care au filigranul culcat. Se pare că această serie a fost tipărită și pe hârtie gri, dar există foarte puține asemenea exemplare.

A treia emisiune de mărci poștale pentru Transnistria și ultima, *Duca Vodă*, a fost tot o serie de mărci poștale uzuale. Emisă în iulie 1943, este alcătuită din 4 valori (3, 6, 12, 24 lei); exceptând prima valoare, celelalte erau o reluare a emisiunii din 1941 pe hârtie cu filigran MM. Și această serie a avut putere de francare numai în Transnistria (Mi #765-8, Yv #747-750, Zu #878-881, Sc #554-7). Emiterea mărcii cu valoarea de 3 lei este foarte curioasă. Nominalul de 3 lei nu corespunde niciunui tarif poștal cunoscut. De fapt, toate tarifele poștale aveau valori cu multiplu de 6.

Mărcile poștale uzuale din emisiunile 1941 și 1943 au fost vândute în România pentru filateliști începând de la 25 octombrie 1943 la toate ►►►

Fig. 6

oficiile poștale. Astfel se explică răspândirea lor destul de mare în stare neștampilată.

În afară de cele trei emisiuni, Guvernământul român al Transnistriei a comandat la Fabrica de timbre din București tipărirea a trei blocuri nedantelate (70 x 90 mm) *Crucea Roșie*, cuprinzând câte patru mărci din cele trei uzuale din 1941 de 6, 12 și 24 lei, având fiecare inscripțiile *Guvernământul civil al Transnistriei, pentru Crucea Roșie, 1943, LEI 300*. Tirajul era de 20.000 de bucăți (probabil din serii de trei blocuri), dar nici în luna iunie 1943 nu se luase vreo măsură referitoare la punerea lor în circulație. Din mărturiile unor martori oculari rezultă că întreg tirajul acestor blocuri a fost confiscat de militarii sovietici în anul 1944 și a fost vândut pe piața bucureșteană după război. Blocurile au fost tipărite pe hârtie cu filigran culcat la stânga sau la dreapta.

Seria *Frăția de arme. Suprațipar ODESA*, emisă la 16 octombrie 1941, nu poate fi inclusă în rândul mărcilor poștale ale Transnistriei întrucât nu a avut putere de francare a corespondenței în Transnistria sau din România spre România, ci numai a corespondenței prezentate la oficiile poștale din România. Corespondența francată cu aceste mărci poștale expediată din Transnistria are caracter strict filatelic.

Tot cu putere de circulație numai în interiorul Transnistriei și din Transnistria spre România sau alte țări au fost tipărite două cărți poștale cu marcă fixă *Duca Vodă*, aceeași imagine de pe mărcile uzuale 1941 și 1943:

- 1942 marcă fixă de 6 lei maro (20 x 23,5 mm), cartea poștală având dimensiunile de la 146 x 106 mm la 152 x 106 mm (Cat.

Higgins and Gage No. 107);

- 1943 marcă fixă de 12 lei albastru (17,5 x 21,5 mm), cartea poștală având dimensiunile 152 x 104 mm (Cat. *Higgins and Gage* No. 111).

Pentru expedierea prin poștă a banilor a fost tipărit un formular de mandat poștal (148 x 105 mm) cu același tip de marcă fixă (19,5 x 23,5 mm) - fig. 7. Atât marca fixă cu valoarea nominală de 9 lei cât și inscripțiile de pe mandat au culoarea roșie. În afară de acest mandat poștal au fost folosite și mandate poștale românești de 3 lei, pe care erau lipite mărci poștale de 6 lei pentru completarea tarifului formularului de 9 lei.

S-a constatat că în unele cazuri (la Moghilău, Tiraspol, etc.) au fost tolerate la expediere, chiar dacă nu corespundeau tarifelor poștale, cărți poștale simple în curs în România.

Prin Legea nr. 364 din 4 mai 1945 art. VI s-a prevăzut în România depunerea pentru distrugere a tuturor emisiunilor de mărci poștale legionare, fasciste, anti-sovietice, etc., în caz contrar pedeapsa fiind 5-11 ani de închisoare. Aceste mărci poștale trebuiau distruse pentru a nu dăuna relațiilor României cu Națiunile Unite, de fapt pentru a păstra relații bune cu trupele sovietice de ocupație din România. Emisiunile de mărci poștale ale Poștei române în Transnistria au fost considerate ca făcând parte din mărcile antisovietice și astfel au fost interzise. După evacuarea trupelor sovietice din România în anul 1958, și mai ales după anul 1964, era interzisă expunerea acestor mărci poștale la expoziții și comercializarea lor, dar era permisă deținerea lor în colecții filatelice. Catalogul Mărcilor Poș-

tale Românești 1984 menționează toate cele trei emisiuni de mărci poștale trans-nistriene, fără a le reproduce, cu mențiunea *emisiune necomercializabilă, neexpozabilă*.

7. Ștampile poștale

Pe corespondențele poștale prezentate și sosite la oficiile și agențiile poștale din Transnistria s-au aplicat mai multe tipuri de ștampile:

- ștampile de zi pentru corespondență și mandate poștale;
- ștampile cu indicații de serviciu (recomandat, prin avion, etc.);
- ștampile de cenzură.

Pentru toată perioada cât a funcționat Poșta română în Transnistria, ștampilele poștale care s-au aplicat aveau inscripțiile cu litere ale alfabetului latin, în limba română, indiferent de tipul de ștampilă. De multe ori denumirea acestorași unități poștale era gravată diferit pe ștampile. Se poate da cel mai elocvent exemplu: Moghilău-Moghilev, dar numărul lor este destul de mare. De asemenea, denumirile de pe ștampile erau uneori diferite parțial față de denumirile oficiale ale unităților poștale.

Numărul relativ mare de oficii și agenții poștale (numai în iulie 1942 erau peste o sută) a determinat existența a probabil 300-400 de ștampile de zi pentru obliterarea corespondenței și a ziarelor.

A fost semnalată și o etichetă de recomandare din luna noiembrie 1941 a oficiului poștal din Tiraspol, dar aceasta trebuie confirmată și de alte exemplare.

Ing.Călin MARINESCU, născut în anul 1955 la Dorohoi, licențiat al Institutului Politehnic din Iași, Facultatea de Inginerie chimică. Preocupări filatelice: istorie poștală în legătură cu România. Contact: romexim.star@b.astral.ro

Jurnal on line pentru filателиști

Romanian post in Transnistria 1941-1944 (III)

Eng. Călin MARINESCU

6. Stamps and postal stationeries

The postal charges and taxes were paid by affixing postage stamps.

For the normal operation of the Romanian postal service in Transnistria, at the beginning of September 1941, postage stamps in use in Romania (with the effigy of King Mihai I) and 50,000 military postcards with printed stamp of 1 leu were brought for every post office. These were supposed to satisfy the postal demands until the issuing of special postage stamps and postal stationeries for Transnistria.

The first issue of postage stamps was issued on October 6th, 1941, *Duca Vodă - domnul Moldovei și hatmanul Ucrainei/ Duca Vodă - the ruler of Moldavia and the hetman of Ukraine* (Mi #703-5, Yv #654-6, Zu #810-2, Sc #517-9) being of three values: 6, 12 and 24 lei, and printed on watermark paper with the letters CC. The watermark designs are in normal position or reversed to all the values.

The postal regulations stipulated just from the beginning that the postage stamps for Transnistria had franking validity only for the correspondence posted and delivered in and from this territory and they could not be used for franking inside Romania.

The second issue of postage stamps was issued on October 15th, 1942: *Transnistria. One year since its conquering* (Fig. 6), composed of three overtaxed values, 6+44 lei, 12+38 lei and 24+26 lei (Mi #752-4, Yv #696-8, Zu #859-861, Sc #B192-4). The postage stamps, having as unique illustration the bust of the historian Miron Costin, were printed on watermark paper with CC and crown, perforation 13½, run printing 70,000 series according to official sources.

The philatelic documentary sources, therefore less credible,

Fig. 7 - Mandat poștal transnistrian cu marca poștală fixă de 9 lei
Fig. 7 - Transnistrian postal payment order form with printed postage stamp of 9 lei

specified a run printing of 50,000 series. These postage stamps were sold, according to the directives, only in complete sets at the post offices from Transnistria and to the Transnistrian exhibition until November 30th, 1942, when they were withdrawn from circulation. The stamps of this issue had franking validity also only for the mail posted and delivered from Transnistria, in Romania being sold to the philatelists only.

The issue *Transnistria - One year since its conquering* was a commemorative issue of propaganda, issued mainly for getting some supplementary funds through its sale to the philatelists. It was proved from the beginning that the high nominal value of the set (due to overtax) made it less attractive to philatelists. Thus, at the auction of July 2nd, 1943 there have been sold almost 4,500 series each taxed 300 lei, which represented a doubling of their nominal value.

Some varieties of this issue were pointed out right in 1943. So that, for the stamp with the face value of 24+26 lei, the stamp no. 29 of the sheet (the sheet including 50 postage stamps), namely

the penultimate item of the third row of the sheet, has a point with the same color like the stamp located in the white space between the outside frame of the stamp and the arm of Miron Costin's bust, at approximate 2 mm over the kink of 2 from 24. It was observed also that the stamp no. 50 of the sheet, namely the last, has a point, better said a circle, of the stamp color, in the white space between the bust and the frame of the stamp, at 2.5 mm in front of the bust's forehead. At the same face value there is a third variety, which is a point put under the last letter of the word (POSTA) ROMANA and against the border (on the right side of the stamp). This point is on the stamp no. 43 of the sheet and is repeated on every sheet. Another variety consists of the changed watermark at the face value 12+38 lei (violet). If to all the postage stamps of the issue the CC watermark is endways or inverted, it seems that to this face value there are items which have the lain down watermark. It seems that this issue was printed also on grey paper, but such items are very rare.

The third issue of ►►►

postage stamps for Transnistria and the last one, *Duca Vodă*, was also an issue of definitive stamps. Issued in July 1943, it consists of four values (3, 6, 12, 24 lei); apart of the first value, the other ones were a rerun of the issue of 1941 on MM watermark paper. This issue also has franking validity only in Transnistria (Mi #765-8, Yv #747-750, Zu #878-881, Sc #554-7). The issuing of the postage stamp of face value 3 lei is very curious. The face value of 3 lei is not adequate to any known postal charge. In fact all the postal charges had values representing multiple of 6.

The definitive postage stamps of the issues of 1941 and 1943 were sold in Romania for philatelists beginning with October 25th, 1943 to all the post offices. This explains their quite important distribution in mint condition.

Apart from those three issues, the Romanian Government of Transnistria ordered, to the Stamp Factory from Bucharest, the printing of three imperforated blocks (70 x 90 mm) *Crucea Roșie/Red Cross* comprising 4 stamps, from those definitive three ones of the issue of 1941, of 6, 12 and 24 lei face values, having each one the inscriptions: *Guvernământul civil al Transnistriei, pentru Crucea Roșie/The civil Government of Transnistria for The Red Cross, 1943, LEI 300*. The run printing was of 20,000 pieces (probably as sets of three blocks), but not even in June 1943 any measure regarding its issuing was taken. According to the testimonies of some eyewitnesses the entire run printing of these blocks was seized by the Soviet militaries in 1944 and sold on the Bucharest market after the war. The blocks were printed on paper with lain down, at right or at left watermark.

The issue *Frăția de arme/Army brotherhood, ODESA overprint*, is-

sued on October 16th, 1941 cannot be included among the postage stamps of Transnistria because it had no franking validity for the correspondence in or from Transnistria to Romania, but only for the correspondence posted to the post offices in Romania. The correspondence stamped with these stamps sent from Transnistria has a strictly philatelic character.

Having circulation validity only inside Transnistria and from Transnistria to Romania or other countries, two postcards with *Duca Vodă* printed stamp, with the same image as the definitive stamps 1941 and 1943, have been printed:

- 1942 brown fixed stamp of 6 lei (20 x 23,5 mm), the postcard having the dimensions from 146 x 106 mm to 152 x 106 mm (Cat. *Higgins and Gage* No. 107);

- 1943 blue fixed stamp of 12 lei (17,5 x 21,5 mm), the postcard having the dimensions of 152 x 104 mm (Cat. *Higgins and Gage* No. 111).

For sending money by mail it was printed a postal payment order form (148 x 105 mm) with the same printed stamp (19,5 x 23,5 mm) - Fig. 7. Both, the printed stamp with face value of 9 lei and the order inscriptions, have red color. Apart from this postal payment order form there was used also Romanian payment order forms of 3 lei, with postage stamps of 6 lei applied for the completion of the postal charge of 9 lei of the form.

It was established that in some cases (Moghilău, Tiraspol, etc) simple postcards in use in Romania were tolerated for the dispatches, even if they were not according to the postal charges. By the Law no. 364 of May 4th, 1945, art. VI, in Romania it was provided the deposition, in order to be destroyed, of all legionary, fascist, anti-Soviet, etc, postage stamps issues, contrary the punishment will be imprisonment from 5 to 11 years. These postage stamps had to be destroyed to avoid damaging the Romanian relationship with the United Nations, in fact for keeping a good relationship with the Soviet occu-

pying troops on the Romanian territory. The postage stamp issues of the Romanian Post Office in Transnistria were considered as being part of the anti-Soviet postage stamps and therefore forbidden. After the evacuation of the Soviet troops from Romania in 1958 and especially after 1964 it was forbidden the display of these postage stamps at exhibitions and their marketing, but it was accepted their holding in philatelic collections. The *Catalogue of the Romanian postage stamps 1984* mention all three Transnistrian postage stamps issues, without reproducing them, with the note issue *not for marketing, not for exhibition*.

7. Postal postmarks

Many types of postmarks were applied on the postal mail posted and arrived at the post offices and agencies from Transnistria:

- Postmarks of everyday use/usual postmarks/for the correspondence and postal payment order forms;

- Postmarks with service mentions (registered, par avion, etc.);
- Censorships cancellations.

For all the operating period of the Romanian post in Transnistria the applied postmarks had the letterings in Latin alphabet, in Romanian language, irrespective of the cancellation type. Many times the name of the same post office was engraved differently on cachets. The most relevant example could be: Moghilău-Moghilev, but their number is quite big. Also the name on the postmarks was sometimes partly different that the official name of the post offices. The relatively big number of post offices and agencies (just in July 1942 there were more than one hundred) caused the existence of about 300-400 usual postmarks for the cancellation of the correspondence and newspapers.

It was also pointed out a registration label from November 1941 of the Tiraspol post office, but it needs to be confirmed by other items.

Eng. Călin MARINESCU, is native of Dorohoi, Romania, and received his education in engineering. Working in philately: postal history in connection with Romania.
Contact: romexim.star@b.astral.ro

Cele trei colițe

Guvernământul civil al Transnistriei - Crucea Roșie

Realități și legende

Dr. ing. Marcel ȘAPIRA

După grelele lupte de la Dalcin și Țiganca, trupele române au ocupat Odesa la 16 octombrie 1941. În luna octombrie 1942 se serbează, la Odesa, un an de la cucerirea orașului. Se toastează pentru victoria finală și încheierea războiului. La o masă, reprezentanți ai Guvernului României, ai Guvernământului Civil al Transnistriei, ai Poștei Române, cu entuziasm hotărâsc să contribuie la realizarea unor colițe poștale care să popularizeze Guvernământul Civil și, în același timp, să contribuie la fondurile Crucii Roșii. Se discută cu Fabrica de Timbre București, se stabilește tirajul de 20.000 seturi și se convine ca întreaga comandă să fie livrată în circa șase luni.

Fabrica de Timbre realizează, după un desen propus de I. BALTAG [3], pe o hârtie cu filigran „CC”, colițele comandate, având dimensiunile de 70x90 mm.

Fabrica de Timbre a folosit, începând cu luna iunie 1943, o hârtie cu filigran „MM”. Putem deci presupune că a încheiat operațiunile în lunile aprilie sau mai 1943. Odată colițele realizate s-a solicitat onorarea comenzii. Numai că, între timp, situația militară pe front s-a schimbat complet după luptele de la Stalingrad și Cotul Donului. În aceste condiții s-a apelat la Guvernul României, la Poșta Română și nu numai, dar nu s-a oferit nimeni să achite contravaloarea colițelor realizate de Fabrica de Timbre. Fabrica de Timbre a blocat predarea colițelor, care au intrat în conservare.

Din acest moment intrăm în legendă. Catalogele [1], [2] nu menționează aceste colițe. Pentru prima oară colițele sunt menționate în [3]. Colițele sunt prezentate sub titlul *Duca Vodă, hatmanul Ucrainei*, cu mențiunea *emisiune necomercială, neexpozabilă*. După Horst Scherrer [6]

colițele nu sunt întâlnite pe corespondență, iar după George Pataki [4], [5] colițele au fost vândute de Poșta Română, în anul 1946, unor negustori de timbre. Legea naționalizării a fost promulgată la 11 iunie 1948. Dar ce ar fi putut face un negustor cu aceste colițe prohibite?

De-a lungul anilor s-au vehiculat câteva legende legate de soarta acestor colițe. O variantă susține că respectivele colițe au putut fi cumpărate direct din unele magazine filatelice de stat la sfârșitul anilor '60 sau începutul anilor '70. Iar dacă unii filателиști au putut vedea colițele înainte de această perioadă, respectivele puteau proveni din cadourile făcute de Fabrica de Timbre unor înalți funcționari guvernamentali, la sfârșitul anului 1943.

Ca și cum cele de mai sus nu ar fi fost suficiente, cercetătorii istoriei filateliei române au opinii contradictorii asupra caracterului filatelic al colițelor. Aprecierile variază de la colițe - neemise la vignetă comemorativă - fără putere de francare.

Mărul discordiei îl constituie inscripția *LEI 300*, care se înțelege că ar fi fost costul fiecărei colițe, fără să se specifice cât din această sumă revenea Poștei Române și

cât era în beneficiul Crucii Roșii. Mai mult, există și teoria după care cei LEI 300 urmau să revină Crucii Roșii, iar Poșta Română să primească o sumă echivalentă cu valoarea facială a mărcilor prezentate pe fiecare coliță în parte. Astfel spus, prețul de vânzare al colițelor ar fi urmat să fie 324, 348 și respectiv, 396 lei.

Istoric, Transnistria nu a fost niciodată anexată României și nu a făcut parte din teritoriul României Mari. În aceste condiții, atât mărcile Poștei Române în Transnistria cât și colițele *Guvernământul Civil al Transnistriei - pentru Crucea Roșie* trebuie incluse, de drept, în capitolul *POȘTA ROMÂNĂ PESTE HOTARE*.

Nota editorului: Acest material a fost transmis de autor spre publicare revistei *ROMFILATELIA XXI* în anul 2006 și reprezintă un punct de vedere al acestuia pentru una din emisiunile din Transnistria. Ne facem datoria să-l publicăm în contextul studiului Dlui ing. Călin Marinescu privind *Poșta română în Transnistria*. Pe de altă parte Dl. ing. Călin Marinescu ne-a relatat o legendă pe care a auzit-o de două ori la cercul de studii pe care-l prezida în anii '90, și anume, că *aceste colițe au fost capturate de militarii sovietici, care în anul 1945 au venit cu ele la București și le-au vândut unor negustori filatelici români*.

The three souvenir sheets

The civil governance of Transnistria - The Red Cross

Realities and legends

Dr. ing. Marcel ȘAPIRA

After the harsh battles of Dálnic and Țiganca, the Romanian troops took over Odessa on October 16th, 1941. In October 1942, Odessa was celebrating one year since the city was conquered. They toasted for the *final victory* and the end of the war. Gathered around the table, representatives of the Romanian Government, of the Civil Government of Transnistria and of the Romanian Post, enthusiastically decided to create post sheets that would advertise the Civil Government while also contributing to the Red Cross funds. They discussed with the Stamps Factory in Bucharest, which agreed to issue 20,000 sets and have the entire order delivered in about six months.

The Stamps Factory created the ordered souvenir sheets based on a drawing by I. BALTAG [3], on a „CC” watermarked paper, having the dimensions 70x90 mm.

As of June 1943, the Stamps Factory started using „MM” watermarked paper. We can therefore assume that it concluded its operations in April or May 1943. Once the souvenir sheets were finished, it was requested that the order was delivered. Except that, in the meantime, the military situation on the front changed completely after the battles of Stalingrad and Cotul Donului. Under these circumstances, an appeal was made to the Romanian Government, the Romanian Post and not only, but no one offered to pay for the souvenir sheets made by the Stamps Factory. The Stamps Factory blocked the release of the souvenir sheets, which went into preservation.

This marks the moment when we step into the legend. The catalogs [1], [2] do not mention these souvenir sheets. The souvenir sheets are mentioned in [3] for the first time. They are presented as *Duca Vodă, the Hatman of Ukraine*, having the mention issue

not for sale, not for exhibiting. According to Horst Scherrer [6], the souvenir sheets are not seen on correspondence, and according to George Pataki [4], [5] the souvenir sheets were sold in 1946 by the Romanian Post to some stamps dealers. The nationalization law was issued on 11th of June, 1948. But what could a dealer do with these forbidden souvenir sheets?

All throughout the years, legends were heard about the fate of these souvenir sheets. One version claims that the souvenir sheets could be bought straight from some philatelic state shops in the late '60s or early '70s. And if some philatelists could see them before, then the souvenir sheets could have been presents made by the Stamps Factory to high government officials, at the end of 1943.

As if the above was not sufficient, the researchers of Romanian philatelic history have conflicting opinions about the philatelic nature of the souvenir sheets. The assessments vary from *unissued souvenir sheets to anniversary vignettes - without franking validity*.

The bone of contention is the inscription *LEI 300*, which is believed to have been the price of

each souvenir sheet, without specifying how much of this amount went to the Romanian Post, and how much to the Red Cross.

Cross. Furthermore, there is also the theory according to which the LEI 300 would go to the Red Cross, which the Romanian Post would receive an amount equivalent to the facial value of the marks shown on each sheet. In other words, the

sale price of the sheets would have been 324, 348 and 396 lei.

Historically, Transnistria was never annexed to Romania and was never a part of Greater Romania. Under these circumstances, both the stamps of the

Romanian Post from Transnistria, and the souvenir sheets *Civil Government of Transnistria - for The Red Cross*, should be rightfully included in the category of the ROMANIAN POST ABROAD.

Bibliografie/Bibliography:

- [1] Dr. George P. de MACAROVICI - Catalogul timbrelor poștale românești/The Romanian stamp catalog, Câmpulung, 1945
- [2] F. KONRAD - Catalogul mărcilor românești/The Romanian postage stamp catalog, Oradea 1946
- [3] Corneliu SPIEANU - Catalogul mărcilor poștale românești/The Romanian postage stamp catalog, 1858-1947, vol. I, Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor/The General Direction for Posts and Telecommunications, București/Bucharest, 1984

Bucharest, 1984

- [4] George PATAKI - The prohibited issues of Romania, Romanian Philatelic Studies, 4, 1982
- [5] George PATAKI - The Romanian Transnistria issues, Romanian Philatelic Studies, 2, 1983
- [6] Horst SCHERRER - Transnistrien 1941-1944, Hamburg 2003
- [7] Dr. ing. Marcel ȘAPIRA - 1944-2004, 60 de ani de la închiderea oficiilor Poștei Române în Transnistria/60 years since the closure of the post offices of the Romanian Post in Transnistria, Filatelie, 7-8, 2004

Restituție

Prima expoziție de maximafilie din România (1958)

Anul 1958 marchează debutul expozițiilor de maximafilie în România, după ce, în 1957, doctorul Valeriu NEAGA a constituit la Bacău împreună cu alți colecționari pasionați, prima grupă de maximafilie din țara noastră. Dacă ținem seama că însuși organizația națională filatelică din România - AFR - și-a semnat actul de constituire în 1958, reținem că grupa de maximafilie din orașul unde profesa dr. Valeriu Neaga este, practic, o precursoră a asociației naționale.

Preocupat de integrarea în concertul european a maximafiliei românești, dr. Neaga a vestit întregii lumi filatelice succesul acestei expoziții de pionerat, dăruind materiale filatelice realizate cu acest prilej. În replică, dl. Marcel Brosseron din Franța, îi adresează, la data de 9 decembrie 1958, împreună cu mulțumirile sale pentru plicul expoziției băcăoane, și propunerea de colaborare filatelică. Corespondența de răspuns a partenerului francez a sosit prin intermediul unei cărți maxime, înfățișând o vedere generală a părții de sud din localitatea Vezelay (Yonne). Existența triplei concordanțe între imaginea cărții poștale, a timbrului (Mi #756, 21.7.1946) și a

flamei publicitare conferă piesei recunoașterea statutului de supermaximă. De menționat notorietatea de care se bucura dr. Neaga pe plan local, din moment ce a primit trimiterea poștală care nu conținea decât numele, localitatea și țara de destinație.

Cartea maximă în discuție, aflată în colecția mea, a provenit din colecția ing. Silviu Dragomir. Ulterior achiziționării sale, în anul 2009, a suportat și depășit vicisitudinile a două grave evenimente: un incendiu urmat de o inundație, păstrând parțial amprentele aventurii, de unde și trănicia maximafiliei...

Nucleul constituit, în 1957, la Bacău se continuă în vremurile noastre prin *Societatea Română de Maximafilie* care îi poartă numele și care, în toamna lui 2008, a organizat o grandioasă expoziție de maximafilie cu participare internațională, aseasonată cu un program turistic.

Gândindu-mă că, în contextul vieții românești a anului 1974, dr. V. Neaga a inițiat și a organizat la

București "EUROMAX 74", prima expoziție europeană de maximafilie, dar și primul simpozion internațional de maximafilie, privesc cu maximă tristețe împrejurarea că, după 35 ani de activitate prodigioasă în domeniu, în anul de grație 2009, organizatorii unei expoziții naționale de filatelie a anului au omis intenționat clasa de maximafilie dintre clasele competiției. În schimb, la clasele admise, un expozant a participat chiar și cu șapte exponate! Maximafilia din România beneficiază astăzi de expozanți competitivi pe plan mondial, unde obțin rezultate de excepție, dar care, în anul 2009, nu au unde să expună la o națională în propria țară. Începutul a fost făcut, dar oare zarurile au fost aruncate spre o invitație subtilă de a se participa la competițiile internaționale în numele altor țări?

(av. Leon IANCOVICI, medalie de Aur)

Timbrele care au pus pe jar comuniștii din Estul Europei

László KÁLLAI

La data de 12 noiembrie 1959 în URSS s-a emis o marcă poștală reprezentându-l pe luptătorul antifascist grec Manolis Glezos (Mi #2288). După doar 26 de zile Grecia a găsit să se răzbune și a anunțat punerea în circulație la data de 8 decembrie 1959 a unei serii formate din două mărci poștale (Mi #721-2), prezentând efigia premierului revoluționar din Ungaria, Imre Nagy, executat în 1958 după înăbușirea Revoluției ungare din 1956. Acest gest al Guvernului grec a provocat o serie de proteste diplomatice și chiar implicarea mai multor servicii secrete din lagărul Sovietic.

Serviciile secrete din mai multe țări est-europene au intrat în alertă, iar diplomația blocului comunist a făcut o serie de presiuni asupra Atenei pentru a opri tipărirea timbrelor. Scandalul a izbucnit în data de 9 decembrie 1959, când ambasadorul Ungariei la Atena a cerut o întrevvedere lui Himariost, directorul Ministerului grec de Externe. Cu această ocazie diplomatul maghiar a protestat verbal, dar oficialul grec a refuzat categoric, spunând "Premierul Nagy a fost arestat de sovietici, deci gestul Greciei se îndreaptă împotriva Moscovei".

Timbrele au apărut, iar în cazul celor care au francat scrisorile cu aceste mărci, poșta maghiară alături de restul țărilor obediente Moscovei, a refuzat să distribuie trimiterile sosite din Grecia.

În continuare redăm una dintre comunicările secrete ale diplomației maghiare în acest caz:

"Departament Politic, Secția I., Referent grec
Atașatul György Misur
423/Bo.-

Secret de stat

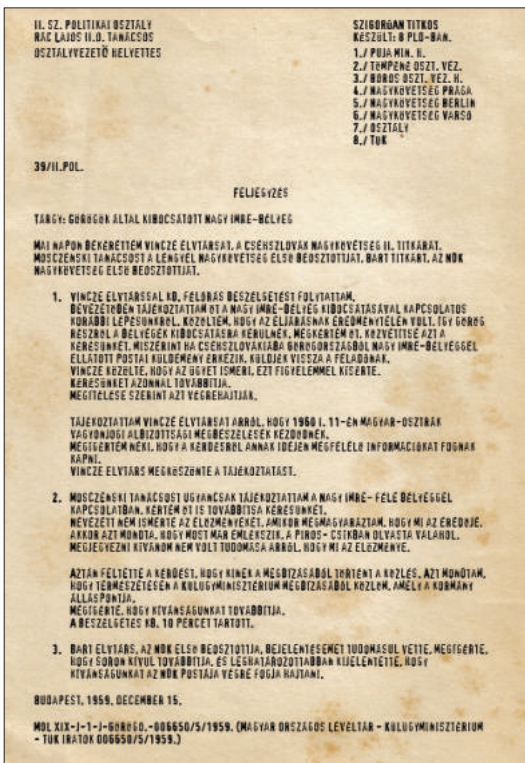
Pentru F. Puja F., adjunctul ministrului

Șef departament, Péter Várkonyi

Subiectul: acțiuni din Grecia în legătura cu timbrele cu Imre Nagy

Conform informațiilor atașatului nostru Károly Ráth este aproape sigur că Guvernul grec, în contradicțoriu cu protestul nostru, va emite mărcile poștale cu portretul lui Imre Nagy. Acest pas a fost confirmat de agențiile de presă, care au stabilit apariția mărcilor pentru data de 6 decembrie. Având în vedere gestul grecilor este necesară elaborarea unei strategii de răzbunare."

Trimiterile poștale francate cu mărcile în cauză sunt piese vâinate de colecționarii maghiari și nu numai. Scrisorile returnate de administrațiile poștale din țările comuniste sunt adevărate bijuterii filatelice, vândute la cele mai importante case de licitații.

Correspondență din arhiva serviciilor secrete maghiare.
Raportul a fost întocmit de un consilierul al Ministerului de Externe de la Budapesta, Lajos Rác, care informează superiorii despre discuțiile avute cu reprezentanții ambasadelor Cehoslovaciei, Poloniei și RDG, cărora le-a solicitat returnarea tuturor trimiterilor poștale trimise din Grecia și francate cu mărcile reprezentându-l pe Imre Nagy.

Sticla, între mărgică și fibra optică (II)

Florin PATAPIE-RAICU

La începutul celui de-al doilea mileniu al erei noastre sticla începe să aibă întrebuințări tot mai neașteptate, determinate de proprietățile sale fizice cu aplicabilitate în viața curentă: părintele opticii moderne, savantul arab Abu Ali al-Hasan ibn al-Hasan ibn al-Haitham, cunoscut în Europa medievală sub numele de Al Hazen, uneori ca al-Bari după locul nașterii sale-orașul Basra, sau simplu - *Fizicianul* (Fig. 30, Pakistan Mi #283; Iordania Mi #812; Fig. 31, Qatar Mi #492) descrie, în anul 1038, rolul lentilelor pentru mărit și citit, iar în anul 1235 savantul englez Roger Bacon (având dedicat, până acum, un singur timbru, Fig. 32, emis în 2008 de Malawi, cu timbre uneori neagreate de UPU) descrie lupele pentru citit, care sunt folosite în zilele noastre pentru a mări de câteva ori imaginile unor obiecte în scopul observării unor detalii, de exemplu la boabele unor cereale (Fig. 33, Suedia Mi #941), la punctele gravării metalice (Fig. 34, Austria Mi #1083; Austria Mi #1127; Cehoslovacia Mi #2697) ori, precum binecunoscuta lupă filatelică, la studierea timbrelor de către cei tineri (Fig. 35, Olanda Mi

#1161) dar și de cei mai puțin tineri (Fig. 36, Austria Mi #957; URSS Mi #2346; Olanda Mi #1140). Lupa este un obiect simbol al detectivului Sherlock Holmes (Fig. 37, San Marino Mi #1179; Anglia Mi #1468), iar în combinație cu un sistem de oglinzi, a reprezentat și o componentă a unei arme redutabile, folosită în anul 212 î.H. de celebrul savant Arhimede (Fig. 38, Italia Mi #1843; San Marino Mi #1251; Grecia Mi #1514; RDG Mi #1896; Spania Mi #1384; Nicaragua Mi #1622), atunci când Siracuză fusese asediată de Marcus Claudius Marcellus. Istoria spune că flota romană a fost pur și simplu incinerată, dar orașul Siracuză a fost cucerit, iar Arhimede a fost asasinat. Revenind la Roger Bacon, el este și una din persoanele creditate a fi autorul invenției ochelarilor. În ciuda diverselor dispute asupra paternității invenției, un fapt cert este că, pe la 1282, în Italia se produc primele lentile pentru ochelari, iar din anul 1301 avem primele indicații scrise despre ochelari. Aceștia erau confecționați din lentile convexe care puteau corecta atât hipermetropia, cât și prezbیتismul, afectiuni oculare ce apar în mod natural ca simptome ale îmbătrânirii. Se

consideră că Nicolaus de Cusa / Nicolaus Cusanus (Germania Mi #301; Fig. 39, Africa de Sud-Transkei Mi #159 - timbru pe care apar și ochelarii tip *pince-nez*) este descoperitorul beneficiilor lentilelor concave în tratamentul miopiei. Totuși, explicația în manieră corectă a modului în care lentilele convexe și cele concave pot corecta prezbیتismul și respectiv miopia este dată abia în anul 1604 de Johannes Kepler în tratatul său de optică și astronomie. Kepler este și inventatorul unei lunete care îi poartă numele și care, în comparație cu luneta astronomică, realizează o imagine de perspectivă. Există o varietate de mărci poștale dedicate lui Johannes Kepler (printre care le menționăm pe cele din Austria Mi #990; România Mi #3002 și Mi #3956 din bloc B193; Ungaria Mi #3459; Mexic Mi #1336; Dahomey Mi #452-453; Fig. 40, RDG Mi #1649) și sunt în curs de apariție altele chiar în acest an, declarat *Anul Internațional al Astronomiei*, când aniversăm 400 de ani de la prima utilizare a unui telescop de către Galileo Galilei și 400 de ani de la apariția lucrării *Astronomia Nova* a lui Johannes Kepler în care autorul, după zece ani de cercetări asupra mișcării planetei Marte, enunța celebrele *Legi ale mișcării planetelor*, legi care îi ►►►

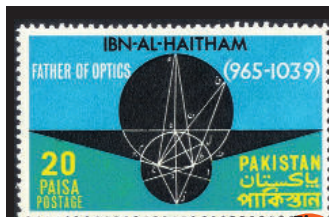

Fig. 33

Fig. 30

Fig. 31

Fig. 32

Fig. 34

Fig. 35

poartă numele (RFG Mi #688; Germania Mi #2732).

Celălalt mare sărbătorit în *Anul Internațional al Astronomiei*, fizicianul Galileo Galilei (Italia Mi #1842; Cehoslovacia Mi #1461; Fig. 41, RDG Mi B #91 - coliță de pe căreia manșetă Galilei privește spre stele prin telescop, iar Bertholt Brecht - autorul piesei *Viața lui Galilei* - de pe timbru privește către noi prin lentilele unui *pince-nez*; Iugoslavia, din carnet Mi MH #10 și multe alte mărci poștale apărute în ultimii 75 de ani, cu reușita înclinare din acest an) a perfecționat telescopul, a cărui invenție este mult disputată. O istorioară spune că doi copii, jucându-se în magazinul din Middelburg al producătorului olandez de lentile Hans Lippershey, au descoperit că imaginile obținute erau mai clare atunci când priveau prin două lentile pentru ochelari așezate una în fața celeilalte. Patronul Hans Lippershey (Fig. 42, un timbru din anul 2008, emis în cadrul exoticei program filatelic al exoticei Repu-blici Guineea-Bissau) a sesizat cât de importantă este descoperirea și a solicitat un patent de la statul olandez în septembrie 1608, fără însă a-l obține. Un alt olandez, Sacharias Jansen, producător de ochelari în același oras

Middelburg, dar cunoscut și ca un înverșunat falsificator de monedă care a scăpat doar într-un context fericit de condamnarea la moarte, este creditat în țara sa de către alți istorici ca fiind, pe la anul 1604, adevăratul inventator al telescopului, pe care l-ar fi finalizat în 1610. Și, în fine, un al treilea olandez creditat ca inventator al telescopului este opticianul, specialist în lustruirea lentilelor, Jacob Metius din orașul Alkmaar, a cărui cerere de patent a fost discutată de Stările Generale (Parlamentul Olandei) în octombrie 1608, la câteva săptămâni după cererea lui Hans Lippershey. Olandezii s-au certat între ei în privința paternității acestui dispozitiv optic, realizat în esență prin acolarea unei lentile convexe cu una concavă într-un tub suport care oferea o mărire de trei până la patru ori a obiectului vizat, iar denumirea în limba engleză de *spyglass* a unei variante constructive ne spune în mod clar că acest obiect devenea important în a spiona, de la distanță, diverse persoane și acțiuni ale acestora. Dacă olandezii se distrau observând decolterile generoase ale doamnelor vremii (mai ales că imaginea era cu susul în jos), fizicianul Galileo Galilei - cel care a perfecționat telescopul - nu a fost deranjat de imaginea răstur-

Fig. 41

nată atunci când a avut geniaza idee de a ridica privirea - prin telescopul său - către Lună, îndreptând-o apoi spre planetele și pulbera de stele a spațiului cosmic - locul de care aparținem din vremuri ce sunt greu de estimat.

Construcția ramelor pentru ochelari a suferit o evoluție de-a lungul timpului. La început ochelarii au fost proiecți să fie ținuti cu mâna, ori să fie fixați pe nas prin exercitarea unei strângeri printr-un sistem elastic, aceștia fiind denumiți *pince-nez* după expresia din limba franceză ▶▶▶

Fig. 36

Fig. 37

Fig. 39

Fig. 40

Fig. 38

Fig. 42

care îi definește ca atare, adică fixați prin prinderea nasului într-o lamelă elastică ce unește cele două lentile componente corespunzătoare fiecărui ochi. François Rabelais încă nu purta *pince-nez* atunci când scria *Groaznicele și înspăimântătoarele fapte și isprăvi ale prevestitului Pantagruel, rege al Dipsozilor, feciorul marelui uriaș Gargantua*, dar spre sfârșitul vieții a apelat la acest auxiliar optic (Fig. 43, Monaco Mi #1669). Deși *pince-nez*-ul a fost intens utilizat în Europa între secolele XV-XVII, *pince-nez*-ul modern și-a făcut apariția pe la 1840, atingând maximum de faimă între anii 1880-1900, iar după anul 1930 a devenit popular în rândul celor vârstnici. O marcă poștală din RFG Mi #1274 (dintr-o serie a anului 1986 având ca subiect diverse meserii, care ilustrează în câmpuri egale, pe fiecare timbru, meseria respectivă atât în epoca medievală cât și în zilele noastre) este dedicată opticianului oculist: pe timbru, în secțiunea meseriei din trecut, se pot vedea trei perechi de *pince-nez*-uri suspendate de o panglică, altă pereche se află pe o poliță și o alta este prinsă chiar de... nasul pacientului cu probleme oculare, care este supus unui test de vedere în cabinetul de consultații prin citirea dintr-o carte, urmând ca apoi opticianul să decidă în alegerea celei mai potrivite perechi de ochelari. Pentru secțiunea de optică a prezentului, o tehniciană utilizează un aparat modern de diagnosticare a afecțiunii de vedere. Ștampila *Prima Zi* din Bonn 1 (10.04.1986) conține în desen câte un simbol

pentru fiecare timbru al seriei, *pince-nez*-ul fiind aici obiectul simbolic al meseriei de optician oculist. Deși este un element nepoștal, ilustrația FDC-ului (Fig. 44) este o imagine documentară deosebită pentru trecutul meseriei descrise și suntem surprinși în a observa cât de multe obiecte din sticlă, aparținând domeniului opticii, se pot distinge în vestimentația specială a vânzătorului din imagine: o lunetă prin care privește chiar personajul nostru, apoi *pince-nez*-uri și ochelari-foarfeci de diverse tipuri, dar și oglinzi, toate agățate de cele mai neașteptate locuri ale hainelor acestui vânzător optician ambulant. Un celebru purtător de *pince-nez*, modelul asigurat cu un șnur, a fost scriitorul francez Emile Zola (Fig. 45, Franța Mi #1572), dar și președintele american Theodore D. Roosevelt, laureat al Premiului Nobel pentru Pace (SUA Mi #452; Fig. 46, SUA Mi #660), în timp ce alt președinte american, Thomas Woodrow Wilson, laureat și el al

Fig.
44

Premiului Nobel pentru Pace, purta un *pince-nez* fără șnur asigurator (Fig. 47, SUA Mi #661), la fel ca laureații polonezi ai Premiului Nobel pentru Literatură, Henryk Sienkiewicz (Fig. 48, Polonia Mi #778, Mi #2808) și Wladislaw Reymont (Fig. 49, Polonia Mi #2809).

Călugărul dominican Girolamo Savonarola (Fig. 50, Italia, ilustrată maximă cu timbrul Mi #868) a sugerat că ochelarii ar putea fi fixați printr-o panglică trecută prin spatele urechilor și asigurați să nu cadă prin greutatea unei pălării. Stilul modern al ochelarilor, susținuți prin rame trecute după urechi, a fost introdus în anul 1726 de opticianul britanic Edward Scarlett. Totuși, aceste stiluri nu au avut un succes imediat, ci altele, reprezentate prin diverse modele cu mănere atașate, cum ar fi ochelarii-foarfeci sau lornite, care au rămas la modă traversând secolul al XVIII-lea și intrând în secolul al XIX-lea. Inventarea ochelarilor- ▶▶▶

foarfeți, dotați cu lentile montate pe un sistem-ramă în forma literei Y, cu reglarea printr-un sistem mecanic tip foarfece a distanței corespun-zătoare dintre ochii purtătorului, a rezolvat problema vederii la distanță. Dotați cu un inel la partea de jos a porțiunii de forma literei Y pentru a-i prinde astfel cu un șnur sau cu un lanț de aur în jurul gâtului și a-i manevra mai ușor, de multe ori decorați manual și bogat ornamentați mai ales în lumea modei franceze, acești ochelari deveniseră exemple ale eleganței în rândul membrilor în pas cu moda din societatea franceză, germană ori din cea americană. Napoleon Bonaparte, marchizul de La Fayette sau George Washington au purtat astfel de ochelari.

Un alt tip de lentilă corectivă a vederii, de această dată doar pentru un singur ochi, este monoclul, folosit de obicei pentru ochiul drept. Realizat sub forma unei lentile circulare, care se menține în fața ochiului prin simpla forță de apăsare a mușchilor din jurul zonei orbitei oculare, monoclul este fixat frecvent pe un inel metalic subțire, la capătul unui șnur, iar celălalt capăt este prins de haină pentru a se evita pierderea, posesorul având la vestă și un mic buzunar adecvat păstrării sale.

Monoclul, precursor al actualei lentile de contact, a fost inventat la începutul secolului al XVIII-lea și, inițial, era o lupă comodă pentru cei care doreau să exami-neze gravuri ori obiecte semiprețioase artizanale, aflate prin micile prăvălii de antichități din Roma, Londra sau Paris. Pe la anul 1790 monoclul a devenit un obiect obligatoriu în ținuta acelor *dandy* care imitau un stil de viață aristocratic, deși ei proveneau din clasa de mijloc. Este un mit faptul că monoclul ar fi fost incomod la purtat și cu toate că astăzi este un obiect desuet, pentru corectarea vederii unui singur ochi s-a dovedit, în mod cert, a fi de mare ajutor atât în cazul oamenilor simpli, cât și în cazul unor personalități printre care se numără fondatorul Pa-kistanului - Mohammad Ali Jinnah (Fig. 51, Pakistan Mi #432), regizorii de film Fritz Lang și Erich von Stroheim, creatorul dadaismului - Tristan Tzara (ilustrat pe un

Fig. 50

plic întreg poștal românesc) sau filozoful Karl Marx, dar și personajul feminin Amelia Bones din seria filmelor cu Harry Potter, care poartă un monoclu în *Harry Potter și Ordinul Phoenix*.

Savantul și politicianul american Benjamin Franklin, care suferea atât de miopie cât și ▶▶▶

de prezbitism, a inventat o-chelarii bifocali în anul 1784 pentru a evita disconfortul schimbării frecvente și repetate a două perechi diferite de ochelari. Pe o mică parte din multe mărci poștale care i-au fost dedicate (Franța, Mi #1963; Camerun, Mi #811; Cook Island, Mi #485 și Mi B57; Fig. 52, Grenada, cu un timbru dintr-o serie de nouă mărci poștale și două colițe emise în anul 1989, Mi #2049-2057 și B 232-233, ilustrând personaje din filmul de desene animate *Ben and me* produs de Walt Disney în anul 1953, nominalizat la Premiul Oscar și inspirat din povestea lui Robert Lawson *Ben and Me: An Astonishing Life of Benjamin Franklin by His Good Mouse Amos*, în care șoricelul Amos îl ajută pe savant la inven-tarea bifocalilor; Fig. 53, SUA Mi #1086) Franklin apare purtând celebrii ochelari, care recent au constituit un element gen artefact de senzație în filmul artistic american *National treasure (Comoara națională)* cu Nicolas Cage în rolul principal.

În anumite condiții se impune protecția ochilor, de exemplu la radiația solară prea intensă, în special față de componenta ultra-violetă, dar și la curenții puternici de aer. În acest scop au fost creați ochelarii de soare, care pot fi în același timp și de vedere. Turisții aflați la mare sau la munte utilizează astfel de ochelari (Fig. 54, RDG Mi #1069A), la fel practicanții unor sporturi de iarnă, de exemplu schiorii pe pârtiile de întrecere (Fig. 55, Cehoslovacia Mi #2359) dar și aviatorii, care utilizau acești ochelari la începuturile aviației (când carlinga era de-

schisă) pentru a-și proteja ochii atât de curenții puternici de aer, cât și de intensele radiații UV solare (Fig. 56, Elveția Mi #1090), iar ulterior - când aviatorii au început să beneficieze de o carlingă închisă - au folosit fie ochelari (România Mi #1865), fie - integrate în casca pilotului - viziere din sticlă specială pentru absorbția intensului flux al radiației UV de la mare altitudine, la fel ca în cazul căștii astronautilor (Ungaria Mi #2576).

Din momentul apariției lor, pince-nez-urile și ochelarii moderni, fabricați într-o varietate de modele, au fost accesibili celor care aveau nevoie de corectarea mecanismului vederii: de la simplul cârpaci (Suedia Mi #975) la complicatul bijutier (Portugalia Mi #1312), de la lidera Mișcării Americane pentru drepturi civile, Susan B. Anthony (Fig. 57, SUA Mi #673) la președintele american Franklin Delano Roosevelt (Fig. 58, SUA Mi #945 cu eroare de perforare), de la descoperitorul penicilinei, sir Alexander Fleming (Ciad Mi B #67) la omul politic european Robert Schuman (Franța Mi #1918), de la genialul savant atomist Max Planck (Suedia Mi #1052) la spionul atomic Kim Philby, care fura și transfera secrete (URSS Mi #6146), de la scriitoarea franceză Simone Weil (Franța Mi #2177) la poetul senegalez Leopold Sedar Senghor (Brazilia Mi #1059), de la Rudolf Diesel, inventatorul motorului care îi poartă numele (RFG Mi #284) la Robert Stolz, compozitorul imnului filateliștilor (Austria Mi #1652), iar lista este greu de încheiat... dar o vom face

Fig. 55

scurt, amintind de marii dictatori ai se-colului trecut, Hitler și Stalin, ori de Ceaușescu - ceva mai micul nostru dictator, care au purtat ochelari, dar nu au vrut niciodată să se vorbească despre acest lucru, consi-derându-l ca pe un defect biologic străin așa-zișilor super-oameni, cum se autoconsiderau a fi, motiv pentru care ei nu apar purtând ochelari pe timbrele ce îi înfățișează.

În lume există două miliarde de oameni care poartă ochelari de vedere și încă 125 de milioane care poartă lentile de contact. Așadar, să nu uităm a ne gândi uneori și la cei care, de-a lungul ultimului mileniu, cu ajutorul com binățiilor de lentile din sticlă au făcut posibilă simpla redare a vederii normale atât de multor semeni ai noștri - de la copii și până la cei cu vârste venerabile -dar și complexa extindere a posibilităților noastre de a vizualiza detalii din îndepărtările macrocosmosului, cât și din lumea infinitezimală a microcosmosului despre care vom vorbi în partea a III-a a acestui articol.

Fig. 56

Fig. 57

Fig. 58

Salonul filatelic BUCUREȘTI 2009

Dr. Ioan DANILIUC

În perioada 9-15 octombrie a fost organizată cea de a IX-a ediție a Salonului Filatelic București, dedicată împlinirii a 550 de ani de la prima atestare documentară a Bucureștiului, o serie de manifestări inițiate și organizate în urmă cu nouă ani de A.F.B.

Montată în sălile ospitalierei gazde, Muzeul Municipiului București care s-a dovedit și de această dată un fidel colaborator al colecționarilor din capitală, expoziția a etalat pe cele 200 de fețe de expunere, un număr de 40 de expozate ale colecționarilor din țară aparținând, cu excepția clasei de maximafilie, tuturor specialităților filatelice. O frumoasă și valoroasă participare a marcat-o și clasa de literatură unde au fost prezentate

un număr de 15 lucrări.

Juriul prezidat de Dl. Emanoil Săvoiu a evaluat colecțiile aflate în competiție după cum urmează. Dl. gen. (r) Vasile M. Popescu a prezentat în afara concursului expozatul *Studiul emisiunilor post-clasice „Paris”, „București I” și „București II”, care a primit Marele Premiu*. Au fost acordate distincții în rang de medalie de aur următoarelor expozate: *Bistra Local Postal service* (Mircea Dragoteanu), *Misiunea militară franceză în România. 1916-1918* (Dan-Simion Grecu), *1857-1872. Romania: Classic Postal History* (Constantin Milu), *Romania Postal History 1872-1894 and Foreign Post in Romania. 1816-1880*

(Adriana Predescu), *Northern Transylvania: Târgu Mureș Local Issue* (Mircea Dragoteanu) și *Postal Stationery. Romania 1870-1904* (Ioan Catană). Tot distincții în rang de medalie de aur au fost acordate unui număr de patru lucrări din clasa literatură: *Istoria poștelor locale transilvane, ed. a II-a 2008* (Mircea Dragoteanu); *Catalogul timbrelor poștale românești, vol I, II, III.* (Mircea Gh. Manole); *Cenzura poștală militară în România. 1914-1940* (Călin Marinescu) și *Poștele din Moldova* (Aurel Maxim).

Nu trebuie omis însă un factor esențial, efortul organizatorilor, efort care din an în an este mai mare, poate prea mare față de micile recompense bazate doar pe felicitări și aplauze.

La toate cele nouă ediții am avut ocazia să fiu alături de cei care le-au organizat cu modestul meu aport. M-am simțit onorat să fiu alături de Dl. Dumitru F. Dumitru, sufletistul veteran, inițiator al acestora. Am ținut să fiu alături și de această dată, măcar prin sentimentele și aplauzele ce vor să transpară din aceste rânduri. Felicitări tuturor, numiți sau ne numiți în această relatare.

Materialele emise cu această ocazie de către AFB au constat dintr-un catalog, o medalie și o diplomă care au fost acordate participanților. De asemenea, a fost editat un set de cinci cărți poștale ilustrate, iar din partea președintelui comitetului de organizare, Dl. Dumitru F. Dumitru personal, a fost confecționat un plic ocazional ce a fost oferit participanților (se prezintă mai sus).

Nota editorului

În legătură cu jurizarea sunt de subliniat următoarele:

- Daniel Marcu (Roman) - *Carnețele de mărci poștale și de prezentare românești*, clasa de istorie poștală. Acest expozat conține pe panoul 4 - cap. 2.2.4. *Emisiuni din exil*, conține materiale necorespunzătoare (emisiuni ale guvernelor în exil) conform regulamentelor FIP; panoul 5 - cap. 2.3 *Mixte*, conține ștampile ne-poștale aplicate simultan în București, în anul 1940 și Madrid, în anul 1958(!).

- Adriana Predescu (Ploiești) - *Romanian postal history...*, clasa de istorie poștală. Acest expozat conține pe panoul 7, pag 99-100, trei *făcături* în conexiune cu emisiunea jubiliară 25

ani de domnie a lui Carol I. Această emisiune s-a aflat în circulație numai în perioada 10/22 mai-12/24 mai 1891. Cum poșta lucra după calendarul Gregorian, numai ștampilele poștale date în perioada 22-24 mai 1891 sunt corecte. În consecință materialele obli-terate la data de 10 MAI 91 și 28 MAI 91 sunt *făcături* ulterioare ale unor falsificatori de duzină. Singura piesă corectă este cea francată cu valoarea de 15 B pe care s-a aplicat o ștampilă DAGUIN BUCUREȘCI 22 MAI 91, ornament Crucea Sf. Andrei. Acest expozat care a primit o medalie de aur, trebuia descalificat.

Printre cei care au jurizat aceste expozate s-au aflat trei dintre membrii români atestați FIP - Domnii Emanoil Săvoiu, Leonard Pașcanu și Alexandru Bartoc.

Un vizitator din infinit

Aurel DIACONU

Va veni o vreme când aceste lucruri, care astăzi sunt necunoscute, vor ieși la lumină prin trecerea timpului și printr-o cercetare perseverentă. Urmașii se vor mira cât de neștiutori eram în lucruri atât de clare. SENECA

În secolul XXI, când cercetarea științifică a depășit cu mult timpul lui Seneca, putem afirma cu încredere că omeniarea a reușit să dezlege o parte din necunoscutele Universului.

Am reușit să pășim pe cel mai apropiat corp ceresc: LUNA; am reușit să ne trimitem mesagerii pe MARTE, VENUS sau pe îndepărtatul și misteriosul JUPITER și totuși există unele stranii și (în același timp) fascinante apariții pe bolta cerească, încă insuficient cercetate: COMETELE.

Timp de un mileniu și jumătate, în astronomia veche, cometele nu au jucat nici un rol, ele nefiind nici măcar menționate, deoarece lezau ordinea cosmică stabilită de Ptolemeu-părintele astronomiei - și încălcau legile fizicii lui Aristotel.

Și totuși, apariția cometelor pe bolta cerească nu a trecut neob-

servată, încât o clasificare și catalogare a acestora o găsim făcută de chinezi, de la care ni s-a păstrat o scriere pe mătase din anul 168 î.C. și care descrie un număr de 29 de comete și denumeste 18 dintre ele. O clasificare a cometelor după aspectul lor o găsim în *Istoria naturală* a lui Pliniu cel Bătrân (24-79 e.n.).

De cele mai multe ori, unele evenimente tragice din istoria omenirii (moartea unor conducători; apariția ciumei; a războaielor, a foametei) erau atribuite apariției cometelor, care se făceau vinovate de aceste rele.

Însemnări despre apariția cometelor găsim și în scrierile cronicarilor din Țările Române, cum ar fi Grigore Ureche, Nicolae Costin sau Miron Costin și tot asociate de evenimente tragice legate de țările noastre.

1. Primele consemnări despre cometa Halley

Primele observații, destul de confuze, care nu ne permit afirmarea cu certitudine că s-ar referi la celebra cometă, parvin din anul 467 î.C., spre deosebire de apariția din anul 240 î.C., care este certă. Se cunosc trei imagini ale cometei Halley: prima reprezintă apariția din anul 684 e.n.

Fig. 1

(desenată însă opt secole mai târziu) în *Cronicile de la Nürnberg* a lui Hartmann Schedel. Cea de-a doua imagine, care este și cea mai timpurie imagine contemporană stilizată a cometei Halley, prezintă apariția din anul 1066 și se găsește pe tapiseria din Bayeux, comandată de regina Matilda de Flandra, soția lui William Cuceritorul. Tapiseria a fost realizată între anii 1073-1083 și se află în castelul Bayeux din Normandia (Jersey - Mi #374; Laos - Mi #938-39; Republica Guineea - Mi #1106). A treia și cea mai cunoscută imagine este cea realizată de pictorul italian Giotto di Bondone în anul 1305, când a pictat renumitele fresce care împodobesc zidurile Capelei Arena din Padova. În scena reprezentând *Adorația magilor* apare steaua din Betleem, care este o cometă dinamică, deosebit de strălucitoare, corespunzând apariției co-metei Halley din anul 1301 (Fig. 1, San Marino - Mi #1338; manșeta coliței din Paraguay - Mi #B429; Fig. 2, o frumoasă francatură mecanică din Oberhausen, Rheinl - 1 din data de 6.1.1987; Ungaria - Mi #3808 A).

La noi, prima consemnare a apariției cometei Halley este cea din *Letopisețul brâncovenesc*: 6964 (1456)... în același an a apărut o cometă și ciumă în toată țara (Fig.3). Trecerea cometei ►►►

Fig. 2

din anul 1531 a fost reprezentată în *Astronomicum Caesareum* (Teritoriile Antarctice Britanice - Mi #134; Jersey - Mi #375).

Hevelius, în *Cometografia*, prezintă mai multe desene de comete, iar cea din anul 1607 este cometa Halley (Republica Guineea - Mi #1107-8; Sri Lanka - Mi #732; Niger - Mi #977-8; Anglia - Mi #1060).

2. Edmund Halley și descoperirea sa

Cel care s-a ocupat în mod special cu studiul cometelor a fost Edmund Halley (Teritoriile Antarctice Britanice - Mi #132; Republica Centrafricană - Mi #1203; Fig. 4, România - Mi #4228; St. Vincent - Mi #933; Sri Lanka - Mi #735; Vietnam - Mi #1658). S-a născut la 29 octombrie (8 noiembrie) 1656 într-o mică localitate de lângă Londra, Haggerston. Faptul că a trăit într-o epocă de înflorire a studiului naturii, care avea ca deviză *nimic nu trebuie acceptat ca adevăr fără a fi demonstrat*, a făcut să fie atras către știință, atracție ce s-a manifestat de timpuriu. La 17 ani i s-au deschis porțile Universității din Oxford, unde s-a orientat către studiul matematicii și

Fig. 3

filozofiei. Primele sale cercetări s-au îndreptat spre mișcarea planetelor, iar legile lui Kepler i-au permis întocmirea unor tabele lunare și planetare. Face cunoștință cu lucrările lui Newton, care aveau să-l influențeze mult în cercetările sale, astfel că va reuși să elucideze problema mișcării cometare.

Ajuns profesor de geometrie la Oxford, Halley a calculat orbitele parabolice pentru 24 de comete considerate suficient de observate, iar rezultatele le-a publicat în anul 1705 în lucrarea *Astronomiae Cometicæ Synopsis*. Trei din orbitele calculate fiind aproape identice, iar diferența de trecere la periheliu fiind de 76 de ani și 2 luni la primele două și de 74 de ani și 11 luni între ultimele (24 august 1531, 16 octombrie 1607 și 4 septembrie 1682), Halley își dă seama că nu poate fi vorba de vreo eroare sau de o coincidență. Întrebarea firească era: oare cometa care a apărut la aceste date nu se va întoarce după un același număr de ani? Cunoșcând că există abateri în mișcarea planetelor în jurul Soarelui, Halley ajunge la concluzia că

acele trei orbite calculate aparțin unei singure comete; mai mult, prin calculele efectuate el a prevăzut apariția cometei prin anul 1758. Din păcate, nu a mai apucat să-și vadă confirmarea ipotezelor, murind pe 14 ianuarie 1742 la vârsta de 86 de ani.

3. Orbita cometei Halley

Traectoria oricărei comete este o elipsă alungită, având Soarele într-unul din focare. Cometa Halley nu face excepție de la această regulă; ea are o excentricitate a orbitei de 0,67 și înclinația pe planul eclipticii de 162°, fapt ce face ca mișcarea sa pe orbită să apară ca și cum ar fi retrogradă, adică în sens opus mișcării planetelor (Australia - Mi #966; Polonia - Mi #3014; Sri Lanka - Mi #734; Mozambic - Mi #1047; Bulgaria - Mi #B162A+B). Ținând seama de orbita cometei și de planul ei, afeliul este situat la sud de ecliptică iar din cei 76 de ani cât reprezintă perioada sa, doar patru luni cometa nu se află sub planul eclipticii. Vizibilitatea cu ochiul liber s-a realizat înainte și imediat după periheliu (distanța cea mai mică față de Soare, deci deasupra eclipticii), când magnitudinea a atins valoarea 4.

4. Elementele cometei

Orice cometă are ca elemente componente un nucleu și ▶▶▶

Fig. 4

o coadă cât mai spectaculoasă. O caracteristică fizică de bază este strălucirea sa, fapt ce o face observabilă, uneori, cu ochiul liber (Fig. 5).

Nucleul este o îngrămădire de gaze înghețate și de pulbere stelară, denumit *bulgăre de gheață murdară*. Se bănuiește că nucleul s-ar fi format în urmă cu 4,6 miliarde de ani, chiar în primele etape ale formării sistemului solar (Anglia - Mi #1062; St. Vincent - Mi #932; Mexic - Mi #1983; RPD Coreeană - Mi #B203; Mozambic - Mi #1049).

Coadă este compusă din două porțiuni: una din gaze ionizate și alta din praf. La ultima trecere prin sistemul nostru solar, coada de gaze a cometei Halley a în-

ceput să se dezvolte începând din octombrie 1985, iar cea din praf a avut o apariție mai târzie, deoarece ea este rezultatul dezvoltării unui strat deosebit de subțire din praf ce se întinde în planul orbitei (Cipru - Mi #662-3; Brazilia - Mi #2167; Monaco - Mi #1761; Portugalia - Mi #B51).

Cometele supraviețuiesc într-o centură situată la circa 5000 miliarde km de Soare, în interiorul Norului lui Oort.

5. Cercetarea Cometei Halley

Cercetarea cometei s-a făcut, în primul rând, cu mijloace terestre, începând de la observatorii amatori până la marile observa-

Vincent - Mi #934-5; URSS - Mi #5555); dar cea mai spectaculoasă observare s-a făcut în cadrul misiunilor spațiale cu programele multinaționale *VENUS - HALLEY* și *GIOTTO*.

5.1. Programul Venus - Halley

Lansate în cadrul programului *Intercosmos* de cercetare a spațiului, cele două stații *Venus-15* și *Venus-16* au avut atașat fiecare câte un orbiter pentru studierea cometei Halley: sondele *Vega-1* și *Vega-2*. La realizarea lor au contribuit specialiști din Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, RDG, RFG, Polonia, Ungaria. Lansările au fost făcute de la cosmodromul Baikonur la 15 și respectiv, la 25 decembrie 1984 (Vietnam - Mi #1659; Cuba - Mi #B98).

Vega era dotată cu un telescop cu oglindă de 20 cm diametru și 1,5 m distanță focală, deschiderea fiind de 0,5° și cu un reflector de 20 cm cu câmp de 8°. Cu această aparatură s-au determinat dimensiunile cometei, culoarea albedoului, structura părților centrale (URSS - Mi #B187, Mi #5582; Ungaria - Mi #3805A; Mongolia - Mi #B117; Fig. 6, Cehoslovacia - Mi #B64).

În iunie 1985, sondele au ajuns la prima destinație, planeta Venus, unde au lăsat câte două module de cercetare, apoi, folosindu-se de câmpul gravitațional venusian, stațiile *Vega* s-au îndreptat spre cometa Halley. În martie 1986, după 270 de zile de zbor de la întâlnirea cu Venus, s-au apropiat de cometa Halley. Survolul s-a făcut la 8 și, respectiv, la 12 martie 1986, prin coada cometei, trecând la 10.000 km și, respectiv, la 3.000 km distanță de nucleu (România - Mi #4229, Mi #B222; Niger - Mi #980; RPD Coreeană - Mi #2677), zburând cu o viteză de 46 km/s. Viteza relativă a celor două corpuri (sondă-cometă) a fost de 78 km/s.

Stațiile *Vega* au transmis poziția cometei cu eroare de 10', iar poziția nucleului cu 30 km incertitudine. De pe Pământ, o eroare de numai 1" la distanță ►►►

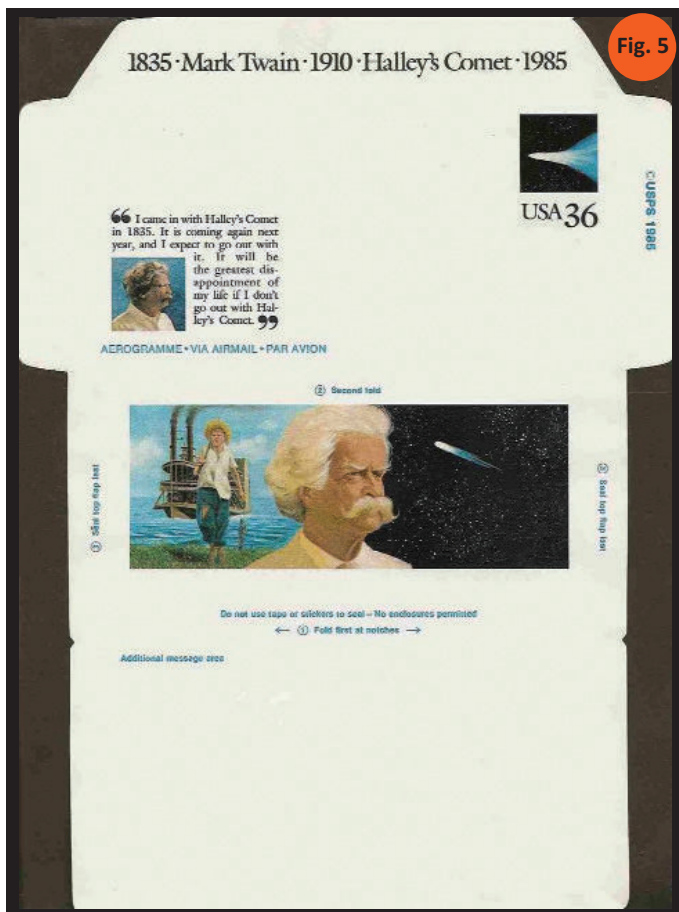

Fig. 5

de aproape 1 UA la care se afla cometa însemna o imprecizie de 725 km.

5.2. Programul Giotto

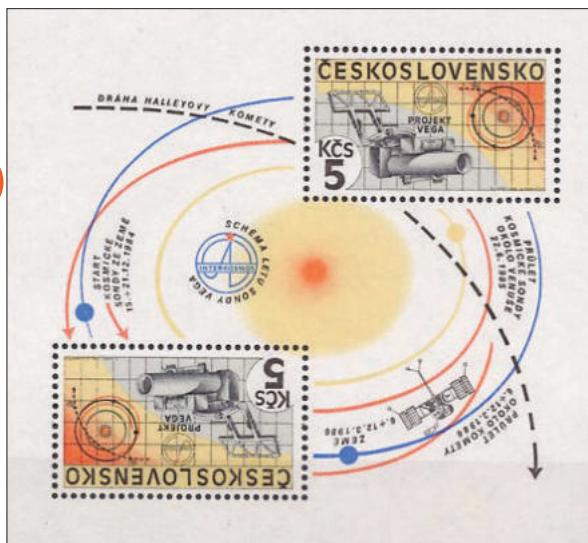
Denumirea programului inițiat de ESA provine de la numele artistului care a immortalizat pentru prima dată cometa Halley într-o frescă. *Giotto* a fost lansată la 2 iulie 1985 cu o rachetă Ariane-1. Sonda, cu masa de 512 kg (54 kg - aparatul științific) era dotată cu o cameră de televiziune în culori pentru studierea nucleului cu o rezoluție mai bună de 30 m și dispunea de un obiectiv telescopic cu distanța focală de 1 m, având un unghi de vizare de 2°3' (RFG - Mi #1273; Jersey - Mi #376; San Marino - Mi #1337; Peru - Mi #1364; Laos - Mi #942-3; Teritoriile Antarctice Britanice - Mi #135; Anglia - Mi #1061; Mozambic - Mi #1046).

Folosindu-se de datele transmise de sondele *Vega*, s-au făcut corecțiile necesare, astfel încât *Giotto* a trecut la numai 1.000 km de cometă, iar în cele patru ore petrecute în apropierea cometei a transmis numeroase date. Fiind vorba de o misiune de sacrificiu, datele au fost transmise în timp real (în momentul înregistrării lor) pentru a nu avea surpriza pierderii materialului înregistrat.

5.3. Alte programe

Japonia a fost interesată de studiul cometei Halley și a conceput o sondă denumită *Planet-A*. Aceasta a fost lansată în august 1985 și s-a apropiat de cometa

Fig. 6

Halley la 8 martie 1986, survolând-o la 200.000 km (Ungaria - Mi #3807A; Niger - Mi #981).

Un alt program, conceput de această dată de către NASA, a fost cel destinat sondei *Astro*, care trebuia lansată dintr-o navetă spațială, dar datorită catastrofei navei *Challenger*, misiunea a fost anulată (Ungaria - Mi #3809A; Niger - Mi #981).

Forțați de situație, americanii au optat pentru o soluție de avarie. Astfel, specialiștii NASA au hotărât scoaterea de pe orbita circumterestră a sondei *ISEE-3* (*International Sun-Earth Explorer*) și direcționarea sa la 22 decembrie 1983 spre cometa Giacobini - Zinner. A primit denumirea de *ICE* (*International Cometary Expro-*

rer). După cercetarea cometei amintite, *ICE* s-a îndreptat spre cometa Halley și între octombrie 1985 și martie 1986 a înregistrat vântul solar care a căzut pe cometa Halley (Ungaria - Mi #3806A; Polonia - Mi #3015; Mauritania - Mi #889). Pentru recuperarea sondei *ICE* din orbită terestră este posibil să se folosească Luna într-o poziție favorabilă de-abia în anul 2013.

Subiectul cometei Halley este fascinant, materialul este relativ redus, dar plin de date și oferă un subiect captivant din punct de vedere științific, dar și filatelic, încât se potrivește pentru înțocmirea unui exponat ce se poate întinde foarte bine pe un panou. Luând în considerare că denumirea localității într-o ștampilă poștală este element tematic, o piesă cum este aceea din Fig.7, confirmată de timbrul din Teritoriile Antarctice Britanice - Mi #133, nu poate să lipsească dintr-un exponat cu acest subiect.

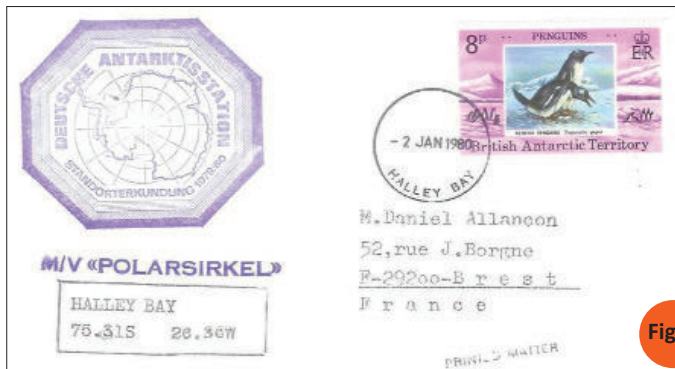

Fig. 7

Aurel DIACONU, născut la 9 martie 1942 în Brașov, licențiat al Institutului Politehnic Iași - Facultatea de Construcții. Preocupări filatelice: filatelie tematică, astrofilatelie. Contact: reldiac@yahoo.com

Yaman Auction

Yaman Auction Sale #5

rectă a catalogului click la <http://www.yamanauction.com/1/catalogue-new-w-price1.php>. Pentru alte informații referitoare la locul și modul de desfășurare al licitației accesați site-ul companiei sau sunați la numărul de telefon +40.21.203.18.91 (zilnic de luni până vineri între orele 10:00 și 15:00).

Catalogul Yaman Auction pentru licitația #5 din data de 31 octombrie 2009 este disponibil pe site-ul <http://www.yamanauction.com>. Pentru accesarea di-

Semnalare

Clubul Filatelic Turda (președinte Petru Suciu, e-mail: polaris74@gmail.com) în care activează două

secțiuni: filatelie polară; mineralogie, minerit, speologie; editează trimestrial o *Foaie informativă*.

► schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare ► ► philatelic exchange ► buy ► sell ►

► Sell Romania classic lithographed issues (1865-1872), Large vermeil medal FIP, information: <http://www.philatelica.ro/sell.htm>, Dan N. Dobrescu, e-mail: dndobrescu_dannd@yahoo.com

► Buy computer topics, information: http://www.philatelica.ro/my_want_list.htm, Dan N. Dobrescu, e-mail: dndobrescu_dannd@yahoo.com

► Pentru ilustrații vechi Sibiu (vânzare, cumpărare, schimb) scrieți la Dan Dănilă, e-mail: dandanila54@google-mail.com

► Cumpăr piese obliterate BUCUREȘTI/BUCHARESTI din perioada 1872-1910. Dan N. Dobrescu, e-mail: dndobrescu_dannd@yahoo.com

► I collect used covers/postcards/aerogrammes with insects (butterflies, beetles, bees, moths, mantis, dragonflies, ants and so on) stamp(s), and insect postmarks from wide world. I offer mint/used stamps, sheets, postal stationeries on many topics from China. Welcome to contact me at stampcn@yahoo.com

► I buy and sell stamps. Jorge Alberto Blanco Gallo. e-mail: jorgealberto974@yahoo.com

► Is any one out there from New Zealand and Pacific Islands who can

swap or trade with me? I collect mint/used, stamps, odd shape and materials made stamps, S/S, FDC, Bank Notes, Phone Cards. And I can also provide same items From Bangladesh. e-mail: masudahmed2008@myself.com

► Anyone can offer commemorative USA, Japan, Korea, Taiwan, New Zealand, Australia, mint stamps (MNH) 2008-2009, many copy? I can offer for your Iran mint (MNH) stamps issue during 1979-2009. I want and offer only mint (MNH), complete set and only good condition mint stamps. Contact me at tosp8@yahoo.com

► I am looking for used stamps from Russia (former USSR as well), Czechoslovakia (the actual Czech Republic and Slovakia as well), former Yugoslavia and the new derived states, Poland and Hungary (after 1950 only). In return I can offer the same material from Romania (from 1930's up to 2005). Those interested in such exchange are kindly asked to reply to my e-mail address ryland_forester@yahoo.com

► I want new issued from Russia and Romania - mint and complete - if any collectors are interested. Please, send me an e-mail o.jafar@yahoo.com. I offer the same condition from Jordan.

► licitații ► auction ►

	Corinphila Auktionen http://www.corinphila.ch
	David Feldman http://www.davidfeldman.com
	YAMAN AUCTION HOUSE http://www.yamanauction.com
	Profila Auctions http://www.profila.hu
	Darabanth Aukciósház https://darabanth.hu
	Antonio M. Torres http://www.antoniotorres.com
	Ceres Philatélie http://www.ceres.fr/vso/default.aspx
	Christoph Gärtner Auktionen http://www.auktionshaus-gaertner.de
	François Feldman http://www.francoisfeldman.com
	Roumet http://www.roumet.fr

Publicitate. Machete și negociere tarife Advertising. Up-making and publicity price list

László KÁLLAI
e-mail: laszlo_kallai@yahoo.com

► Minimum charge € 4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, laszlo_kallai@yahoo.com and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: c_coriolan@yahoo.com

► Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare - cumpărare) este de € 0.20 pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de € 4 - 20 cuvinte. Pentru șase apariții se plătesc cinci apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc nouă apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI, (laszlo_kallai@yahoo.com) iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ, (c_coriolan@yahoo.com).

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Florin PATAPIE-RAICU

Traduceri: Gilda ROȘCA, Florin PATAPIE-RAICU

Pentru abonamente: c_coriolan@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

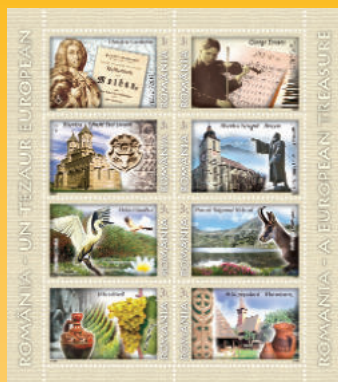
► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția lor

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:

dndobrescu_dannd@yahoo.com

1844 - Minicolă

EMISIUNILE ANULUI 2009

1846 - Colița, numerotare negru

1845a - Bloc coliță

1842
Ilustrate
maxime

Tarifele, taxele și gratuitățile poștale în România (1841-2008)

Lucrarea în două volume a inginerului Călin MARINESCU aprofundează studiul privind evoluția tarifelor poștale și a taxelor poștale și nepoștale aplicate obiectelor de corespondență, început de autor într-o lucrare precedentă, și anume, *Evoluția tarifelor poștale și a taxelor pentru obiecte de corespondență în România (1852-1992)*, București, 1993.

Lucrarea, susținută de o cercetare laborioasă, se adresează în principal cercetătorilor istoriei poștale române, cu precădere filatelitelor, analizând mai ales modul de francare cu mărci poștale, mașini de francat, timbre nepoștale, etc.

Cuvântul de introducere al autorului este prezentat atât în limba română cât și în limba engleză, fiind însoțit de un scurt dicționar al termenilor în limbile: engleză, germană, franceză, rusă. O bogată bibliografie documentară însoțește lucrarea.

Lucrarea conține o notă biografică a autorului, cât și un îndreptar privind modul de utilizare și căutare a unei informații în cele două volume ale lucrării.

Volumul 1 al lucrării prezintă: Momente istorice care au influențat schimbările și modificările tarifelor, taxelor și gratuitățile poștale; Monedele folosite pentru achitarea tarifelor poștale, taxelor poștale și nepoștale; Tarifele și taxele poștale în teritoriile românești, incluzând suprataxe poștale interne; Taxarea corespondenței poștale interne nefrancată sau insuficient francată; Excepții de taxare; Corespondența autorităților și a unor întreprinderi; Publicații cu taxa plătită în numerar, colete de ziare, periodice, etc; Proceduri judiciare și proceduri fiscale.

Volumul 2 prezintă tarifele poștale și taxele externe; Convențiile poștale internaționale semnate de România și datele modificărilor tarifelor și taxelor poștale aferente; Suprataxe poștale; Taxarea corespondenței poș-

tale externe nefrancată sau insuficient francată; Scutiri de taxe; Taxele pentru mesageria internă și pentru cea externă sosită; Taxele pentru mandate poștale interne; Tarifele poștale și taxele pentru obiectele de corespondență: din teritoriile românești aflate în tranziție, în Republica Moldova 1991-2008, pentru corespondența adresată între România și Republica Moldova 1991-2008, ale poștelor străine în teritorii românești, ale poștelor străine de ocupație în România; Poșta consulară; Poșta fluvială particulară DDSG și Poșta feroviară particulară DBSR.

Pentru munca depusă îl felicităm pe autor, care dacă nu ar fi scris el această lucrare nu ar fi scris-o nimeni. Îi dorim să persevereze și cu alte lucrări.

Lucrarea a fost distinsă cu o medalie de Aur la expoziția filatelică națională *90 de ani Unirea Transilvaniei 1918-2008*, cu o medalie de Vermeil Mare și premiul special Simion Tavitian la expoziția filatelică națională de literatură LIBRAFILA 2009.

Cei interesați de această lucrare, apărută în Ed. Medro 2008, conținând 708 pagini, îl pot contacta pe autor la e-mail: romexim.star@b.astral.ro

De același autor au mai apărut: Poșta aeriană în România (1916-1993), București, 1994; Poșta ambulantă feroviară în România (1869-1994), București, 1995; Poșta militară românească și corespondența prizonierilor de război, București, 1998; Poșta fluvială și poșta maritimă în România (1834-1994), București 1998; Oficiile, agențiile și gările poștale române (1850-1950), Bu-

curești, 1999; Istoricul poștei militare române (1859-2000), București 2001; Cenzura poștală militară în România (1940-1946), București 2002; Cenzura poștală militară în România (1914-1940), București, 2004; lucrări ce însumează circa 2.800 de pagini.